

2024

МИСТЕЦТВО

Людмила Аристова, Наталія Чен

Оріон

Людмила Аристова
Наталія Чен

МИСТЕЦТВО

1
клас

Школа мистецтв

Чарівний палац
кольорів і звуків

Фортеця ліній
і геометричних
фігур

Озеро мелодій
і пісень

Музей художнього мистецтва

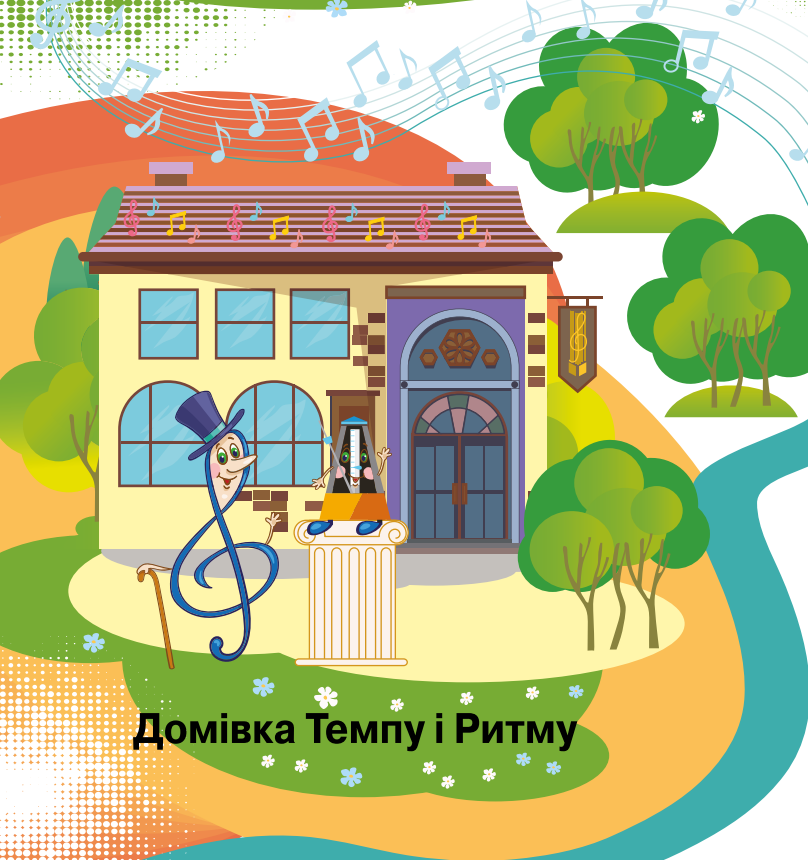

Галявина живопису, графіки
та скульптури

Оселя народного мистецтва

Домівка Темпу і Ритму

Долина музичних інструментів

Співоче поле

Людмила Аристова
Наталія Чен

МИСТЕЦТВО

Підручник
інтегрованого
курсу
для 1 класу
закладів
загальної
середньої освіти

Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України

УДК 73/76*кл 1 (075.2)
А 79

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 03.02.2023 № 110)

Підручник безкоштовний.
Надруковано згідно з договором
від 16 серпня 2024 року № FY25-08-18.
Продаж заборонено.

Підручник створено відповідно
до Типових освітніх програм для 1–2 класів,
розроблених під керівництвом О. Я. Савченко і Р. Б. Шияна

Дорогі дорослі друзі
першокласників і першокласниць!

У подорож світом Мистецтва вас запрошують авторки підручника: **Людмила Аристова**, кандидат педагогічних наук, доцент (м. Миколаїв); **Наталія Чен**, кандидат педагогічних наук, доцент (м. Харків), а також художниця **Каріна Фролова-Чередняк**, вчителька образотворчого мистецтва КЗ «Циркунівський ліцей Циркунівської сільської ради Харківської області».

Звертаємо увагу, що всі тексти у підручнику, особливо у першому семестрі, читаються дорослими і обговорюються разом із дітьми.

Усі QR-коди зберігаються на диску видавництва «Оріон», і їх можна переглянути за покликанням <https://cutt.ly/q3fyugO> у папці «Мистецтво. 1 клас». Так само в цій папці зберігаються QR-коди на мелодії пісень, запропонованих для вивчення, які розміщені у Нотному додатку (див. с. 138), а також довідкова цікава інформація.

Взаєморозуміння й задоволення всім, хто навчає і навчається!

Аристова Л. С., Чен Н. В.

А79 Мистецтво : Підручник інтегрованого курсу
для 1 класу закладів загальної середньої освіти /
Л. С. Аристова, Н. В. Чен. Київ: УОВЦ «Оріон», 2024.
160 с. : іл.

ISBN 978-966-991-312-8.

УДК 73/76*кл 1 (075.2)

ISBN 978-966-991-312-8

© Л. С. Аристова, Н. В. Чен, 2023
© УОВЦ «Оріон», 2024

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

Слова *Павла Чубинського*
Музика *Михайла Вербицького*

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Любі діти!

Запрошуємо вас у дивовижну країну Мистецтва!

У нашій подорожі поряд із вами завжди будуть ваші нові друзі — **МіК** і **Мальовничка**.

Захоплення МіКа — музика і комп'ютер! Він допоможе відчувати, зрозуміти і полюбити Музику! Разом із ним ви будете грати на музичних інструментах, фантазувати, співати і слухати музику.

А Мальовничка відкриє вам яскравий світ Образотворчого мистецтва. Ви будете разом з нею малювати та ліпити, працювати з папером та створювати різні художні вироби.

Бажаємо цікавої подорожі країною Мистецтва з радістю і натхненням!

Успіхів і приємних відкриттів кожному з вас!

Ваші авторки

**У подорожі країною Мистецтва
нам з вами допоможуть
такі умовні позначки:**

Міркуємо, відповідаємо, відчуваємо

Працюємо разом

Слухаємо музику, переглядаємо відео

Співаємо, музикуємо, захоплюємося

Малюємо, фантазуємо, творимо

**Натхнення на кожну мить!
Ви — найкращі!**

Зміст

ПЕРШИЙ СЕМЕСТР

НАШІ ВІДКРИТТЯ

8	Школа радо зустрічає	1	Школа радо зустрічає	10
14	У світі музики і барв	2	У світі музики і барв	16
18	Звуки і кольори	3	Звуки і кольори	20
24	Звуки і лінії	4	Звуки і лінії	26
28	Козацькому роду нема переводу	5	Козацькому роду нема переводу	30
32	У вирі народного мистецтва	6	У вирі народного мистецтва	34
36		7		38
40	Товаришуй з кумедними тваринками	8	Товаришуй з кумедними тваринками	42
44		9		46
48	Казка — чарівна країна! Все в ній просто й зрозуміло...	10	Казка — чарівна країна! Все в ній просто й зрозуміло...	50
52	Приходить святий Миколай	11	Приходить святий Миколай	54
56	Завірюха-віхола!	12	Завірюха-віхола!	58
60	Зимові візерунки	13	Зимові візерунки	62
64	Хто це стукає в оселю? Це — колядники веселі!	14	Хто це стукає в оселю? Це — колядники веселі!	66
68	Свято наближається!	15	Свято наближається!	70
72				74

ПЕРЕВІР СЕБЕ, ГРАЮЧИ

ДРУГИЙ СЕМЕСТР

НАШІ ВІДКРИТТЯ

76	Зимові розваги	16	Зимові розваги	78
80	Запрошує театр	17	Запрошує театр	82
84		18		86
88	Казкові пригоди	19	Казкові пригоди	90
92	Герої мультфільмів	20	Герої мультфільмів	94
96	Зустрічаємо весну	21	Зустрічаємо весну	98
100	Як народжується мистецтво	22	Як народжується мистецтво	102
104	Весняні мелодії	23	Весняні мелодії	106
108	Іди, іди, дощику	24	Іди, іди, дощику	110
112	Чарівна писанка	25	Чарівна писанка	114
116	Барви рідної землі	26	Барви рідної землі	118
120	Ось арени коло і веселий клоун...	27	Ось арени коло і веселий клоун...	122
124	Моя родина — Україна	28	Моя родина — Україна	126
128	Ах, метелик!... Подивіться! Ось він, ось він метушиться	29	Ах, метелик!... Подивіться! Ось він, ось він метушиться	130
132	Літо на порозі	30	Літо на порозі	134
136	ПЕРЕВІР СЕБЕ, ГРАЮЧИ			137

Школа радо зустрічає

З яких звуків створюється музика?

Хто створює і виконує музику? Що таке пісня?

Привіт! Я — **МіК!** Чому мене так звуть? Бо дуже захоплююсь музикою! В цьому мені дуже допомагає комп'ютер. Адже з ним я можу здійснювати віртуальні подорожі у концертні зали і слухати музику. А ще відвідувати віртуальні театри і переглядати музичні вистави, а якщо мені хочеться співати, це теж можливо! Запрошую і тебе зі мною у мистецьку подорож.

Запам'ятай! КОМПОЗИТОРИ та КОМПОЗИТОРКИ створюють музику. **ВИКОНАВЦІ і ВИКОНАВИЦІ** виконують музику. А **СЛУХАЧІ і СЛУХАЧКИ**, тобто ми з вами, її слухають.

Антоніо Вівальді. «Осінь» із циклу «Пори року».

Якою ти уявляєш осінь? Які почуття у тебе викликала музика? Уяви, нашою планетою крокує чарівниця Осінь.

Обери музичні інструменти і разом з однокласниками і однокласницями відтвори її кроки.

Пісня — це музичний твір, який співають.

Розучи пісню **«Пісня першокласника»** (музика і слова *Наталії Май*).

Хто зображений на малюнках?

Композитор /
композиторка

Слухач /
слухачка

Виконавець /
виконавиця

Школа радо зустрічає

Хто такі художники і художниці? Для чого потрібне мистецтво? Чи ти любиш красу?

Привіт! Я — **Мальовничка!**

А назвали мене так тому, що я дуже люблю малювати, ліпити, створювати різні художні вироби.

Світ образотворчого мистецтва чарівний і захопливий. Але для подорожі нам знадобиться допомога помічників і помічниць.

Олівці

Гумка

Акварель

Гуаш

Пензлі

Кольоровий папір

Ножиці

Завдяки ним створено безліч красивих, гарних, незабутніх робіт.

Тарас Шевченко.
«Автопортрет».
Малюнок

Михайло Білас.
«Гуцульське весілля».
Аплікація

Катерина Білокур.
«Богданівські
яблука».
Живопис

Для подорожі образотворчим мистецтвом необхідно знати деякі секрети! Чи вмієш ти зберігати секрети?

Секрет перший! Усі кольори поділяються на основні й похідні.

Основні кольори — кольори, які ми не можемо отримати, змішуючи інші кольори. Це червоний, жовтий і синій кольори.

Подивись, як поєднуються основні кольори у природі та роботах художників і художниць.

Марія Примаченко.
«Осінь йде
на рябому коні,
листя опадає,
людям багатство
попадає»

Знайди основні кольори на фотографії з папугами та картині Марії Примаченко.

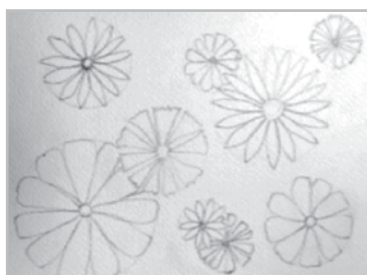
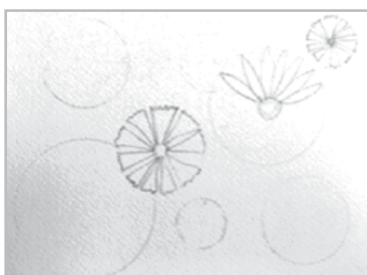
Подивися мультфільм про українську художницю Марію Примаченко.

Творче завдання

«Квітковий килим». Намалюй килим із квіточок, використовуючи основні кольори.

У світі музики і барв

Що є основою музики? Який музичний інструмент має незвичну назву і що вона означає? Як називають музикантів, які грають на скрипці?

Композитори і композиторки пишуть музику для різних інструментів. Музикантів, які грають на скрипці, називають **СКРИПАЛЯМИ** або **СКРИПАЛЬКАМИ**.

Лівою рукою вони притискають струни на грифі, а правою рукою водять смичком по струнах — і з'являється **МЕЛОДІЯ!**

Мелодія — це наспів, основа музики.

Мирослав Скорик. Мелодія (фрагмент, скрипка).

Музикантів, які грають на фортепіано, називають **ПІАНІСТАМИ** або **ПІАНІСТКАМИ**. Слово «фортепіано» складається зі слів **форте** — гучно і **піано** — тихо.

Вольфганг Амадей Моцарт. Соната № 16 до мажор (фортепіано).

Чи відчув / відчула ти красу мелодії? Як вона звучала? Скористайся підказкою:

ВЕСЕЛА ГРАЙЛИВА НІЖНА РАДІСНА СУМНА

Пограємо разом на віртуальному піаніно! Це дуже цікаво! Натискай на клавіші та слухай музичні звуки!

Виконай пісню **«Пісня першокласника»** (музика і слова *Наталії Май*).

Мультфільм «Маленький Моцарт».

Як музика маленького Амадея допомогла людям на кораблі? Поміркуй, на яких інструментах грав Моцарт. А як називають музиканта, який грає на піаніно?

Перевіряємо себе, граючись.

У світі музики та барв

Чи доводилось тобі бачити веселку?

Які емоції вона викликала у тебе?

Тобі було сумно чи радісно?

Подивись, який вигляд має веселка, якщо її сфотографувати. Які у неї кольори? Запам'ятати їх тобі допоможе веселий вірш.

Чепурний

пузатий

жук

з'їв

барвистий

свіжий

фрукт.

А так зображають веселку у своїх творах художники.

[Архип Куїнджі.
«Веселка»]

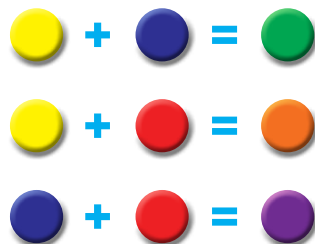

Як ти вважаєш, чи може художник намалювати веселку тільки основними кольорами?

Секрет другий! Звичайно, зможе!
Основні кольори треба змішати і отримати похідні кольори.

Похідні кольори — це ті, які отримують, змішуючи основні кольори. Це зелений, помаранчевий і фіолетовий кольори.

Дмитро
Дідоренко.
«Сонячний
ранок»

Знайди на роботі Дмитра Дідоренка похідні кольори. Де у природі можна побачити основні та похідні кольори?

Творче завдання

«Барвіста веселка». Намалюй веселку, змішуючи основні кольори.

Звуки і кольори

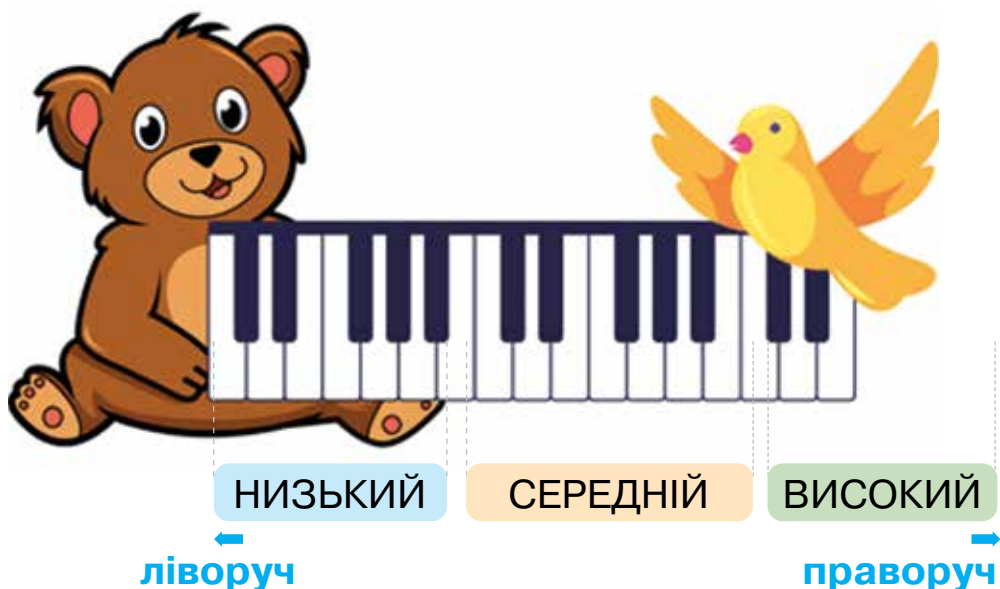
**Якими бувають звуки за висотою?
Що таке регістр?**

У довкіллі є безліч шумових звуків, але музика завжди створюється із **МУЗИЧНИХ ЗВУКІВ!** Музичні звуки виникають тоді, коли людина грає на музичному інструменті або співає.

Музичні звуки можуть звучати **ВИСОКО** і **НИЗЬКО**. На піаніно високі звуки розташовані праворуч, а низькі — ліворуч!

Регістр — це висота звучання в музиці.

Михайло Степаненко. «Бегемот», «Білочка».
Едвард Гріг. «Пташка».

Що ти уявив / уявила? Якими звуками композитори передали рух білочки, ходу бегемотика і спів пташки? У яких регістрах вони звучали?

ВИСОКИЙ

СЕРЕДНІЙ

НИЗЬКИЙ

Пограємо у гру **«Хто до нас завітав?»**.
Уяви, що ти перетворився / перетворилась на тваринку або пташку. Передай рух цієї тваринки та голос.

Розучи пісню **«Плаче черепаха»** (музика Миколи Ведмедері, слова Володимира Верховця).

Перевіряємо себе, граючись.

Звуки і кольори

Чи любиш ти осінь?

Чому її називають різнокольоровою?

За вікном осінь вже почала зафарбовувати листя у різні кольори. Скоро все стане різнобарвним.

Секрет третій! Усі кольори поділяються на теплі і холодні.

Йосип Бокшай. «Село Ясиня»

Теплі кольори — нагадують кольори сонця, вогню і викликають відчуття тепла. Це жовтий, помаранчевий і червоний кольори та їхні відтінки.

Подивись, де у природі можна помітити **теплі** кольори. Назви власні варіанти.

Зверни увагу, як художники і художниці використовують у своїх роботах теплі кольори.

Френсіс Дей.
«Урок гри
на фортепіано»

Микола
Глуценко.
Київська осінь

Холодні кольори — нагадують колір води, холодного дощу, криги і викликають відчуття прохолоди. Це синій, блакитний і фіолетовий кольори та їхні відтінки.

Подивись, де у природі можна спостерігати **холодні** кольори. Назви власні варіанти.

А так художники і художниці використовують у своїх роботах холодні кольори.

*Сергій Васильківський.
«Церква св. Іллі
в с. Суботові»*

*Катерина Білокур.
«Нічна
композиція»*

Які кольори переважають у картині Йосипа Бокшая «Село Ясиня»? Її ти можеш побачити на с. 20. Чи різняться роботи Йосипа Бокшая та Сергія Васильківського? Розкажи, які відчуття у тебе викликають ці художні твори.

Творче завдання

(На вибір).

1. Намалюй осінній листочок. Які кольори ти для цього обереш — теплі чи холодні?

2. Намалюй прохолодний осінній ранок. Які кольори тобі для цього знадобляться?

3. Поділи аркуш паперу навпіл. На одній половині намалюй осінь теплими кольорами, а на іншій — холодне осіннє небо. Порівняй роботи. Які емоції вони у тебе викликають?

Звуки і лінії

Як позначаються тихі й гучні звуки в музиці?

Музичні звуки бувають **гучні** та **тихі!** Пам'ятаєш, як італійською мовою вони звучать? **Форте** і **піано!** А як називається музичний інструмент, який у своїй назві об'єднує ці звуки?

Дина́міка — це сила звучання музики.

Наші захисники, сміливі, чесні, відважні українські воїни-герої і героїні впевнено крокують під звуки маршу! Крокуємо разом! Гучно, чітко, рішуче, ритмічно!

Марш — це музичний твір, під який крокують.

Євген Юцевич. «Марш солдатиків».

Колискова «Ой ходить сон» у виконанні на сопілці.

Покрокуй разом із солдатиками — чітко і рішуче. А яка мелодія у колисковій пісні? Як вона звучить?

НІЖНА

ЛАГІДНА

ТИХА

СПОКІЙНА

ЗАДУМЛИВА

Переглянь мультфільм «Світ чекає на відкриття. Сопілка».

З якого матеріалу створюють сопілку? Поміркуй, який шлях подолала сопілка, щоб стати музичним інструментом. Що треба зробити, щоб сопілка зазвучала?

Виконай пісню **«Плаче черепаха»** (музика Миколи Ведмедері, слова Володимира Верховця) з рухами.

Перевіряємо себе, граючись.

Звуки і лінії

Ти любиш малювати? А чим більше — олівцями, фарбами чи фломастерами?

Сьогодні я ознайомлю тебе з цікавим видом мистецтва — **ГРАФІКОЮ!** У ньому художникам і художницям допомагають олівці, фломастери, кулькові ручки тощо.

Сесіл Алдін.
«Сумую»

Джо Везерлі.
«Бегемот»

Андре Кон.
«Дощ»

Зверни увагу, наскільки різними бувають лінії. Визнач, які лінії тут намальовано.

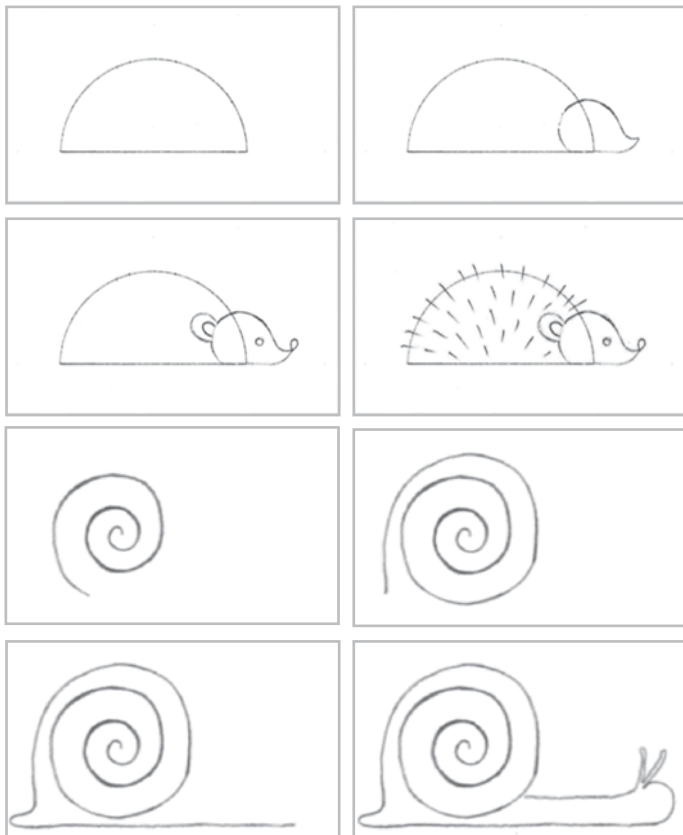

Поміркуй, що можна намалювати такими лініями.

Намалюймо разом їжачка та равлика.

Які лінії ми використовували для малювання їжачка та равлика? Чи можна їжачка намалювати лініями, якими зображали равлика? Як ти вважаєш, чому?

Творче завдання

Поділи аркуш паперу навпіл. На одній частині аркуша намалюй їжачка, а на іншому — равлика. Який з цих малюнків тобі подобається більше?

Козацькому роду нема переводу

Якими бувають звуки за тривалістю? Який музичний інструмент має гучний, пронизливий голос і звучить на початку маршу?

Сьогодні ми разом із козаками вирушимо у похід! Козаки — сміливі та рішучі! Вони захисники рідної землі!

І кроки їхні чіткі й ритмічні. Ось як крокують козаки: крок — крок — крок — крок! Наші з тобою кроки набагато менші, щоб встигнути за козаками, треба швидше рухатися!

Усі музичні звуки мають різну тривалість звучання. Вони бувають **довгі** та **короткі**!

Євген Адамцевич. Запорозький марш.

[Сурма]

Які звуки сховалися в музиці — довгі чи короткі, тихі чи гучні? Який характер маршу? Який інструмент звучить на початку маршу? Який у нього голос?

БАДЬОРИЙ

СУМНИЙ

РАДІСНИЙ

МРІЙЛИВИЙ

СВЯТКОВИЙ

РІШУЧИЙ

Розучи пісню **«Будем козаками»** (музика і слова *Леля-Анатолія Загрудного*).

Подивись уривок мультфільму «Магічний світ козаків-характерників». Обговори його з друзями.

Козацькому роду нема переводу

**Наближається свято наших козаків,
захисників і захисниць! Хто такі козаки?
Чи є козаки сьогодні?**

У давнину зображення мудрого
козака з кобзою прикрашало
майже кожну українську хату.
Його називали Козак Мамай.

Козак для українців уособлював
народну силу духу, незламність волі в
боротьбі за рідну землю.

Народна
картина
«Козак
Мамай»

Роздивись уважно картину «Козак Мамай».
Які речі, що належать козакові, зображені на
картині?

Українські художники навіть створили мультиплікаційний серіал «Як Козаки...».

Чи знаєш ти, як звали козаків у мультфільмі «Як Козаки....»?

Головними героями мультиплікаційного серіалу є троє запорозьких козаків: Бурмило, Коротун і Силач (за сценарієм, мають імена Грай, Око і Тур).

Творче завдання

Намалюй козака, яким ти його собі уявляєш.

У вирі народного мистецтва

Які українські танці тобі відомі? Чому гопак назвали гопаком? Що таке ритм?

Згадай, якими бувають звуки за тривалістю.

Довгі звуки називають **ТА** і позначають | або

Короткі звуки називають **ТІ — ТІ** і позначають || або або

Ритм — це чергування довгих і коротких звуків.

Назва українського танцю **гопак** походить від вигуку «гоп!», який викрикують танцівники під час його виконання.

Український народний танець гопак.

Які рухи виконують танцівники і танцівниці? Виконай під музику танцювальні рухи. Поміркуй, як треба виконувати гопак.

РАДІСНО

СВЯТКОВО

РИТМІЧНО

СУМНО

ВІЛЬНО

ШВИДКО

БАДЬОРО

МЛЯВО

Танець — це музичний твір, під який танцюють.

Виконай пісню **«Будем козаками»** (музика і слова *Леля-Анатолія Загрудного*) у характері. Проплескай ритм із довгих і коротких звуків.

ТА

ТІ

ТІ

ТА

ТІ

ТІ

Пограй з однокласниками та однокласницями у гру **«Оркестр»**. Обери музичні інструменти для супроводу гопака. Виконай його під музику.

У вирі народного мистецтва

**Чи любиш ти прикрашати свою оселю?
Як ти думаєш, чим відрізняється давня
оселя від сучасної?**

Кожний народ поважає красу і намагається створити її навкруги. Українці завжди прикрашали свій побут — житло, меблі, посуд та одяг.

Роздивись уважно фотографію української оселі. Які зображення обрали народні митці та мисткині для прикрашання оселі?

Орна́мент — це візерунок, або узор, що складається з ритмічного повторення елементів (геометричних, рослинних або тваринних).

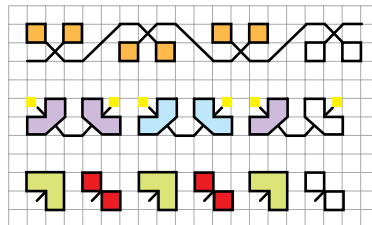
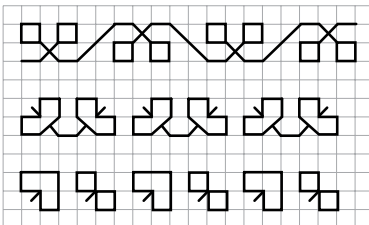
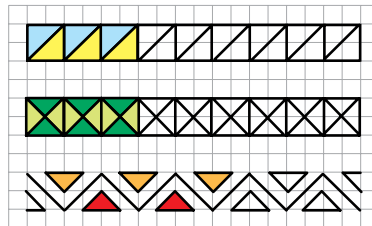
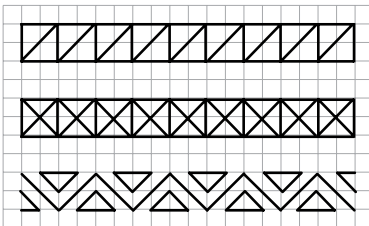
Подивись, з чого складається орнамент. Пригадай, що ще можна прикрасити орнаментом.

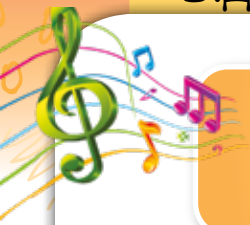

Творче завдання

Намалюй орнамент. Використовуй для цього аркуш паперу у клітинку і фломастери. Що ти прикрасиш своїм орнаментом?

У вирі народного мистецтва

**Як може змінюватися музика?
Що таке темп? Яким буває темп?**

Усі ми любимо співати і танцювати! А в країні Музики є багато веселих мелодій.

[Олег Лобуряк.
«Мелодія»]

Темп — це швидкість виконання музичного твору.

ШВИДКО

ПОВІЛЬНО

Найкрасивіші мелодії — це мелодії рідного краю!

Василь Попадюк. Буковинські народні мелодії.

У якому темпі звучала музика? Чи змінювався темп музики? Який настрій передає музика? У яких кольорах її можна уявити? Які інструменти, на яких виконували цей твір, тобі знайомі? Придумай танцювальні рухи та виконай їх під музику.

[Цимбали]

[Сопілка]

[Скрипка]

[Бандура]

Пограй у гру «**Ритмічне сонечко**». Плескай у долоні й промовляй назви звуків **ТА** або **ТІ-ТІ**. Повтори цей ритм двічі!

ТА

ТА

ТІ

ТІ

ТІ

ТІ

|| — знак повторення

Розучи пісню «**Ой заграйте, дударики**» (музика *Аркадія Філіпенка*, слова *Володимира Панченка*).

Поміркуй, у якому темпі треба виконувати цю пісню. А в якому темпі ти заспівав би / заспівала б колискову?

У вирі народного мистецтва

Чи є у тебе вдома акваріум? А може, тобі доводилось бачити великі акваріуми у зоопарках, дельфінаріях або у друзів?

Які різноманітні рибки живуть в акваріумах! Зверни увагу, якого вони кольору, який вигляд вони мають.

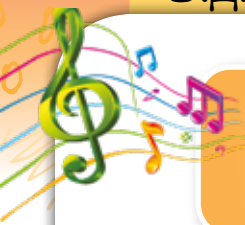
Спробуймо створити власний акваріум. Для своєї роботи ми візьмемо різноманітні листочки дерев.

Творче завдання

Зроби аплікацію **«Незвичайний акваріум»** з природних матеріалів (листочки, травинки, квіточки).

Товаришуй з кумедними тваринками

**Як музика може передати рух тварин?
Що таке п'єса?**

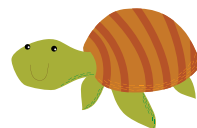

Світ тварин такий цікавий! Композиторам і композиторкам дуже подобається спостерігати за тваринами і створювати музичні п'єси про їхнє життя і пригоди.

П'єса — невеликий музичний твір.

Каміль Сен-Санс. «Кенгуру». «Черепахи».
Михайло Степаненко. «Мавпи».

Порівняй прослухані п'єси. Які звуки сховалися в музиці — довгі чи короткі? Які звуки переважають у музичному портреті кенгуру, черепахи, а які — у мавпочок? Передай пластично ходу тваринок. Поглянь на ритми і поміркуй, ходу яких тваринок зображено.

ТА

ТА

ТА

ТА

ТІ ТІ

ТІ ТІ

ТІ ТІ

ТІ ТІ

Виконай пісню **«Ой заграйте, дударики»** (музика Аркадія Філіпенка, слова Володи-мира Панченка) у відповідному темпі.

Згадайте пісню **«Ходить гарбуз по городу»**, яку вивчали в дитячому садочку, і виконайте за ролями. Подивіться на малюнки і пригадайте героїв цієї пісні. Кого зустрів Гарбуз на городі?

Товаришуй з кумедними тваринками

Чи доводилось тобі спостерігати за равликом? Розкажи про це.

Зверни увагу на його будиночок!
На що він схожий?

А так зображають равликів скульптори та скульпторки.

А тепер подивись Мультфільм
«Будиночок для равлика».
Порівняй усіх равликів.

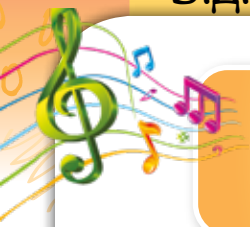
Спробуємо виліпити равлика.

Творче завдання

Виліпи равлика з пластиліну та посади його на листочок. Можна взяти листочок будь-якого дерева або вирізати його з кольорового паперу.

Товаришуй з кумедними тваринками

**Що таке темп? Яким буває темп?
Для чого він у музиці?**

Завітаємо до Незвичного — музичного зоопарку! Тварини, як і люди, мають свій характер і настрій. Вони можуть радіти і сумувати, повільно пересуватися і поспішати, гратися і відпочивати. І все це композитори і композиторки можуть передати нам за допомогою музичних звуків.

Михайло Степаненко. «Дельфін».
Каміль Сен-Санс. «Лебідь».
Каміль Сен-Санс. «Антилопи».

Знайди на малюнку тварин з прослуханих музичних творів. У якому темпі рухаються тварини в музичних п'єсах? Обери.

ПОВІЛЬНО

ТЕМП

ДУЖЕ ШВИДКО

ШВИДКО

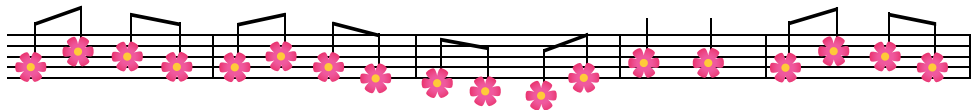
ПОМІРНО

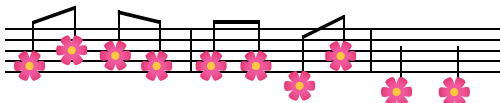
Передайте рукою рух тварини, яка найбільше запам'яталася.

Розучи українську народну пісню-гру «**Два півники**». Зверни увагу, як рухається мелодія.

Два пів-ни-ки, два пів-ни-ки го-рох мо-ло-ти-ли. Дві ку-роч-ки-

чу-ба-роч-ки до мли-на но-си-ли.

Поспостерігай вдома або на вулиці, як рухаються тваринки. Який танець вони могли б станцювати? Вигадай танець тваринок.

Перевіряємо себе, граючись.

Товаришуй з кумедними тваринками

**Чи є у тебе вдома улюблена тваринка?
Яка? Яка вона за характером?**

Улюблених тваринок можна не тільки виліпити, а й зробити з паперу.

Розкажи про свою улюблену тваринку. Що вона полюбляє? Які емоції у тебе виникають, коли ти граєш з нею?

Орига́мі (з японської орі — «складати», камі — «папір», тобто «складений папір») — мистецтво складання паперу.

Секрет четвертий! Для того щоб працювати в техніці оригамі, з прямокутного аркуша паперу треба зробити квадрат. Це головна умова роботи! Інакше нічого не вийде.

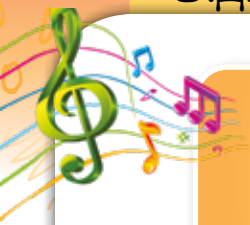
Зробімо разом песика з паперу. Свою роботу ти будеш виконувати в техніці **оригамі**.

Творче завдання

«Здрастуй, домашній улюбленцю». Зроби песика в техніці оригамі.

Казка — чарівна країна! Все в ній просто й зрозуміло...

**Яку музику називають інструментальною?
Що таке вокальна музика?**

Сьогодні звідусіль линуть незвичні казкові звуки. Хто б це міг бути? На що вони схожі? У країні Мистецтва можна зустріти різних казкових героїв: добрих і злих, великих і маленьких, веселих і сумних. Прислухаймося!

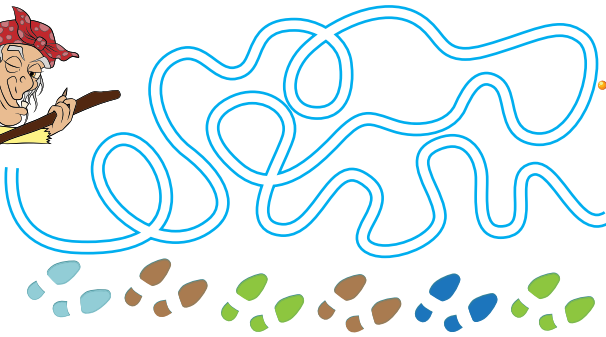
Едвард Гріг. «Танець ельфів».
Інеса Павлик. «Баба-Яга».
Віктор Косенко. «Казка».

Інструментальну музику виконують на музичних інструментах, а **вокальну** — співають.

Музика, яку ти прослухав / прослухала, — інструментальна чи вокальна? Відгадай по слідах, хто крокує — ельфи чи Баба-Яга.

Вигадай казкову мелодію і зіграй її на музичному інструменті.

Виконайте пісні **«Два півники»** і **«Ходить гарбуз по городу»** за ролями.

Казка — чарівна країна!
Все в ній просто
й зрозуміло...

**Чи любиш ти казки? Які?
Ти добре знаєш казку «Івасик-Телесик»?**

Подивись, які різні ілюстрації
створили художники та художниці
до цієї казки.

Ілюстрація — зображення, що супроводжує
текст казки, оповідання тощо.

Олександр Кошель

Катерина Штанко

Олександр
Кошель

Валентина
Мельниченко

Кожен ілюстратор або ілюстраторка по-своєму бачить героїв казок або оповідань. Тому і їхні ілюстрації до одного твору відрізняються.

Як ти уявляєш цих героїв казок? Вони будуть іншими, оскільки створені твоєю власною уявою.

Секрет п'ятий! Не намагайся зобразити всю казку в одній ілюстрації. Обери найцікавіший для тебе момент і намалюй його.

Творче завдання

Намалюй ілюстрацію до казки «Івасик-Телесик» або до своєї улюбленої казки.

Приходить святий Миколай

**З чого складається пісня?
Як називається частина пісні,
що повторюється?**

Яка чудова пора року іде до нас! Що тобі подобається робити взимку? А якою ти уявляєш чарівницю Зиму? Композитори й композиторки уявляють Зиму музичною і таємничою! Взимку до нас приходить святий Миколай і здійснює наші бажання!

Джеймс Ласт. «Зима».

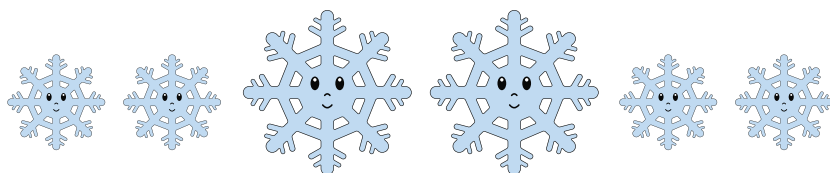
Про що «розповіла» музика? У якому темпі виконується твір? Що ти уявив / уявила? Чи хотілось під музику порухатися? Як — плавно чи стрибкоподібно? Передай характер музики рухами рук.

Уяви, що маленька сніжинка падає з неба тобі на долоню, спробуй подути на неї, щоб вона закружляла у зимовому танці.

Пограй у ритмічні сніжинки! Промовляй **ТА** або **ТІ–ТІ** відповідно до ритму.

Пісня складається з **куплетів**, а кожен куплет — із **заспіву** та **пріспіву**.

заспів

приспів

заспів

приспів

заспів

приспів

куплет

куплет

куплет

Розучи пісню **«Святий Миколай»** (музика і слова *Наталії Гороховської*).

Пісня, яку ти розучив / розучила, належить до вокальної чи інструментальної музики? Що в пісні повторюється — заспів чи приспів?

Приходить святий Миколай

**Чи знаєш ти, хто такий святий Миколай?
Чому його люблять діти?**

Говорять, що вдома у святого Миколая є чарівна книга, у якій все записано і про всіх. І про тебе, і про твоїх друзів та подружок. Там є всі хороші і погані справи та вчинки, які людина зробила за цілий рік. Тому, якщо хтось цього року погано поведився, то подарунка від великого чарівника не дочекається. Але святий Миколай добрий чарівник і готовий пробачати...

Нікіта Тітов.
«Святий Миколай»

Наталія Дерев'янка.
«Святий Миколай»

Мультит-пісня про святого Миколая.

Як ти вважаєш, що треба зробити, щоб святий Миколай пробачив неслухняним діточкам?

У святого Миколая є помічники. Йому самому складно впоратися із великою купою подарунків, щоб вчасно їх доставити до слухняних діток.

Зробімо разом Янголяток, які будуть допомагати святому Миколаю.

Послухай казку про святого Миколая. Про яких помічників говорилося у казочці?

Творче завдання

Створи Янгола — помічника святого Миколая. Для цього можна використати паперову тарілку або вирізати коло з паперу.

Завірюха-віхола!

**Про що може «розказати» зимова музика?
Які її особливості?**

Як казково в зимовому лісі!
Віхола розсипає сніг навкруги!
Чути незвичні звуки, а дерева
стоять таємничі і задумливі.
Прислухайся! І відчуй настрій
музичного зимового краєвиду!

Клод Дебюссі. «Сніг танцює».
Едвард Гріг. «Похід гномів».

Що ти уявив / уявила? Сніг кружляє швидко чи повільно? Чи може сніг танцювати?

Хто крокував у лісі — маленькі істоти чи великі? Визнач характер музичних п'єс.

ЕНЕРГІЙНИЙ

ПОВІЛЬНИЙ

ПЛАВНИЙ

ЖВАВИЙ

ТАЄМНИЧИЙ

Уяви, що ти — сніжинка або сніжок. Покажи, як рухаються сніжинки або сніжки! Рухайся під музику! Вигадай рухи для танцю сніжинок і сніжків!

Виконай пісню **«Святий Миколай»** (музика і слова *Наталії Гороховської*) в характері.

Подивися на ілюстрацію. Як люблять розважатися діти взимку? Вигадай музику зимових забавлянь і наспівай її або зіграй на музичних інструментах.

Завірюха-віхола!

Чи любиш ти зиму?

Чому вона тобі подобається?

Зима приходить не тільки з візерунками на склі вікон, а й зі снігопадами.

Коли йде сніг, все навкруги стає білим і чистим.

[Клод Моне. «Сніг в Аржантеї»]

Яку музику ти чуєш, коли надворі кружляють легкі сніжинки? А коли виє хурделиця?

Сергій Шишко.
«Місто взимку»

Іван Батечко.
«Софія Київська»

Намалюємо снігопад.

Творче завдання

Намалюй зимовий день. Снігопад можна створити, застосувавши зубну щітку.

Зимові візерунки

Хто такі щедрувальники?

Коли виконують щедрівки?

Чому в щедрівках оспівуються пташки?

Тих, хто виконує щедрівки, називають **щедрувальниками** і **щедрувальницями**. На Щедрий вечір вони всіх вітають і бажають здоров'я та щастя! У святкових щедрівках оспівуються пташки — зозулі, ластівки, щедрики. Пташки — провісниці весни, сонця, життя! Їхній приліт означав відступ холоду, прихід тепла!

Українська щедрівка «Ой сивая та і зозуленька».

«Щедрик» в обробці Миколи Леонтовича.

Про яких пташок співають у піснях-щедрівках? Що вони дарують людям? Який музичний інструмент можна використати для голосу пташки? Обери.

Мультфільм «Це наше і це твоє. Різдвяні традиції. Щедрик».

Розучи українську щедрівку **«Щедрик»**. Зверни увагу, як рухається мелодія.

Зимові візерунки

**Ось і завітала до нас зима.
Подивись, які гарні візерунки малює Зима
на вікнах. А чому вони такі красиві?**

На що схожі зимові візерунки?
Що вони тобі нагадують?

Ти теж можеш створити казкові узорі, як і чарівниця Зима.

Для цього тобі знадобляться аркуш паперу, свічка та акварельні фарби.

Творче завдання

Створи чарівні узорі для зимового віконця. Використовуй для цього свічку й акварельні фарби.

Хто це стукає в оселю? Це — колядники веселі!

**Хто такі колядники? Що таке колядка?
Для чого її співають?**

На Різдвяні свята наші хлопці й дівчата перетворюються на **колядників**! Вони ходять подвір'ями і співають величальні пісні — колядки. В колядках оспівується народження Ісуса Христа. Всі господарі та господині чекають на зустріч з колядниками, тому що вони приносять родині гарні побажання, щастя і добро!

Наталія Курій-Максимів. «Колядники»

Українська колядка «Коляд, коляд, колядниця».

Колядка «Різдвяна радість» (музика Миколи Ведмедері, слова Наталки Стецької).

З якими почуттями діти виконують колядку? Що бажають родині?

Розучи українську колядку **«Коляд, коляд, колядниця»**. Зверни увагу, як рухається мелодія.

Мультфільм «Як Дідух Різдво врятував».

Запитай у рідних, чи виконували вони в дитинстві пісні до зимових свят. За бажанням вивчи пісню, яку співають у твоїй родині до зимових свят, і заспівай її на наступному уроці. Обери музичні інструменти для супроводу.

Хто це стукає в оселю? Це — колядники веселі!

**Ось і прийшли зимові свята. Чи знаєш ти,
які свята будуть відзначати взимку?
Як їх святкують у нас в Україні?**

Багато художників і художниць зверталось до теми зимових свят. Їх приваблювала краса веселого святкування.

Зверни увагу на роботи художників і художниць. Вони всі дуже різні. Що їх поєднує? Які предмети, обов'язкові для зимових свят, ти знаєш? Якими з них користуються у твоїй родині?

Наталія Курій-Максимів. «Коляда»

На кожній із цих робіт обов'язково є зірка.
Ти знаєш чому?

Віктор Жмак.
«Колядники»

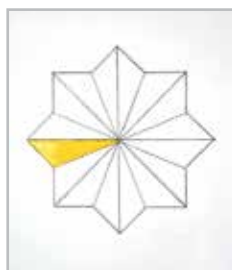
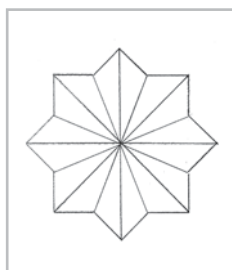
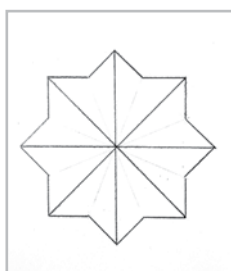
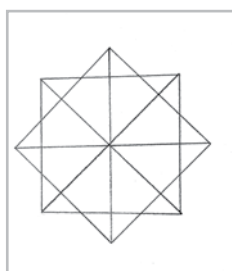
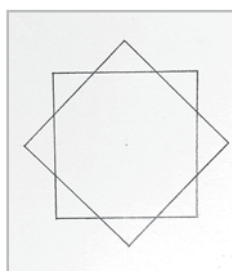
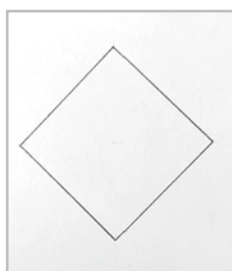
Михайло Білас.
«Колядники»

Творче завдання

Намалюй різдвяну зірку або інший предмет, обов'язковий для зимового свята. Використовуй для цього фломастери або фарби.

Свято наближається!

Що таке балет?

Чи можна в балетній виставі почути спів?

Наближається Новий рік! У цю таємничу ніч завжди відбуваються дива і здійснюються бажання! А щоб святковий і казковий настрій продовжувався, на канікулах я завжди відвідую **музичний театр**.

Сьогодні вирушимо до театру, де буде звучати багато музики, а актори й акторки танцюють! Таку виставу називають **балет**!

Жіночі ролі в балеті виконують — **балерини**, а чоловічі — **танцівники**!

Антоніо Вівальді. Зима.

Вікторія Васалатій. Балет «Казкові пригоди у Віртуляндії». Танець сніжинок.

Як акторки виконують свої ролі — вони співають чи танцюють? Чи відчув / відчула ти зимовий настрій? Якими рухами передавали балерини рух сніжинок? Імпровізуй танцювальні рухи під музику. Зверни увагу на незвичне взуття балерин — **пуанти**.

[Пуанти]

Балет — вистава, зміст якої розкривається в танці під музику.

Розучи «**Пісню про Новий рік**» (музика і слова *Наталії Май*).

Простукай на клавесах ритм пісні.

За

вік-

ном,

за

вік-

ном

па-

да-

ють

сні-

жин-

ки

Свято наближається!

Як ти святкуєш Новий рік? Які традиції святкування зимових свят зберігаються у твоїй родині? Про які традиції тобі хотілося б дізнатися більше?

Разом із зимою йдуть веселі й улюблені зимові свята.

У різних країнах є різні традиції святкування. Так, у Фінляндії головного персонажа свята звать Йоулупуккі, й живе він у Лапландії.

До чемних дітлахів у Франції подарунки приносить Пер Ноель — добрий чарівник, такий самий, як святий Миколай.

Фелікс Ерліх.
«Різдво»

Обери, чим ти прикрасиш ялинку.

Михайло Білас.
«Різдво»

Густав Генрі Мослер.
«Різдвяний ранок»

Прикрасимо разом ялинку до свята.

Творче завдання

«Новорічна ялинка». Зроби аплікацію з кольорового паперу. Виріж ялинку та прикрась її різнокольоровими іграшками.

Перевір себе, граючи

Час відпочити і пограти! Давай з'ясуємо, які секрети музичного мистецтва ти вже знаєш.

1

Знайди музичні звуки.

2

За словами пісні пригадай її назву і заспівай.

А у школі, а у школі є веселка кольорова,
і найкраща в цілім світі — перша вчителька моя.

Плаче черепаха:
«Я — така невдаха».

Ми, веселі і завзяті діти України,
дуже любимо співати пісню солов'їну.

Ой заграйте, дударики,
молоді гуцули.

Коли наступає Зима на Землі,
приходить до нас із небес чарівник.

За вікном, за вікном
падають сніжинки.

3

Збери музичні звуки у пари!

ТИХІ

ВИСОКІ

КОРОТКІ

ДОВГІ

НИЗЬКІ

ГУЧНІ

Перевіряємо себе, граючись.

4

Пограй у ритм!

5

Із чого складається куплет пісні?

заспів

приспів

1 куплет

2 куплет

3 куплет

Перевір себе, граючи

Чи запам'яталося тобі все, чим ділилась з тобою Мальовничка?

- 1 У багатстві кольорів знайди основні!

- 2 Подивись уважно на кольори. Чи така їхня послідовність у веселці? Поміняй їх місцями, щоб правильно розташувати.

- 3 Розташуй правильно кольори. Визнач, які кольори переважають у роботах художників (холодні чи теплі).

Теплі кольори

Ігор Роп'яник.
«Колядники йдуть»

Холодні кольори

Лоран Парсельє.
«Сонячні зайчики»

4

Визнач роботи художників і художниць, присвячені зимовим святам.

1

2

3

4

5

6

Зимові розваги

**Чи можна танцювати на льоду?
Чи бувають балети на льоду? Скільки
існує нот? Ноти ми чуємо чи бачимо?**

А що ти любиш робити взимку на вулиці? Можливо, гратися у сніжки або ковзатись на ковзанках? А ти знаєш, що на ковзанках можна не лише кататися, а й танцювати? Тож рушаймо дивитись незвичний балет! Балет на льоду! Переглянемо казку «Пітер Пен» про хлопчика, який не хоче дорослішати.

Балет на льоду «Пітер Пен» (музика Жана-Крістофа Бека).

Фрагменти: «Годинник», «Індійці».

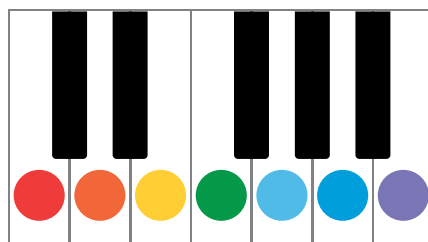
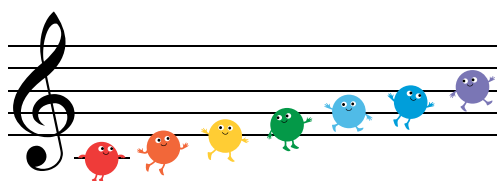
Як рухаються балерини і танцівники? Як вони передають характер своїх героїв і героїнь? Що тобі сподобалось у виставі? Який настрій був після її перегляду?

Пограйте разом з феєю Дзінь-Дзінь у музичні ритми!

Секрет перший! Для запису музики використовують ноти — «музичні літери». Їх лише сім!

ДО РЕ МІ ФА СОЛЬ ЛЯ СІ

Розучи українську народну пісню-гру **«Іде, іде дід»**.

Яким ти уявляєш «страшного» діда? Покажи. Поміркуй і обери правильну відповідь.

НОТИ

БАЧИМО?

?

ЧУЄМО?

Зимові розваги

**Чи доводилось тобі взимку
ліпити сніговика? Яким він був?**

Вигляд сніговика знають усі — це три кулі різних розмірів (голова, груди та нижня частина), гілки замість рук, а морква заміняє ніс.

Роберт
Дункан.
«Зимові
друзі»

Секрет шостий! Усі предмети, які нас оточують, нагадують геометричні фігури або тіла. Геометричні фігури пласкі, а тіла — об'ємні.

Ознайомимося з геометричними фігурами та тілами.

ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ

Трикутник

Коло

Квадрат

Прямокутник

ГЕОМЕТРИЧНІ ТІЛА

Конус

Куля

Куб

Циліндр

Часто ти можеш почути про форму предметів. Що ж таке форма? Якою вона буває?

Форма — це загальний вигляд предмета. Вона буває круглою, квадратною, овальною, трикутною тощо.

Які геометричні фігури або тіла допоможуть тобі створити сніговика? На яку геометричну фігуру чи тіло схожий ніс сніговика — морква?

Творче завдання

Створи власного сніговика.

Запрошує театр

Що таке опера? Чим опера відрізняється від балету? Хто такі солісти? Хто співає в хорі?

Опера — це музична вистава, де всі актори й актриси співають! Якщо співає один виконавець або одна виконавиця, їх називають **соліст і солістка**.

Якщо співаків і співачок багато — це **хор**! Відомий український композитор Микола Лисенко написав дитячу оперу «Коза-Дереза».

Микола Лисенко. Опера «Коза-Дереза»: «Пісня Кози», «Пісня Лисички», «Зайчик і Лисичка».

ОПЕРА

Музика

Спів

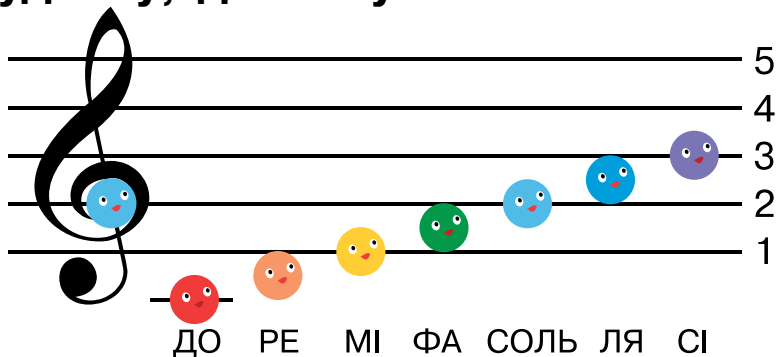
Костюми

Декорації

Секрет другий! Усі нотки живуть у багатоповерховому будиночку. Кожен поверх — це лінієчка! Полічи, скільки поверхів у будинку, де живуть нотки.

Яка з прослуханих пісень вам найбільше сподобалася? Розучіть її.

Мультфільм-пісня «Коза-Дереза» (проект «З любов'ю до дітей»).

Запрошує театр

Театр — це завжди цікаве і таємниче дійство!

**Чи доводилось тобі бувати у театрі
на виставах? Чи використовували актори
та актриси театральні маски?**

Театральні маски — це вироби з щілинами для очей, які приховують обличчя акторів.

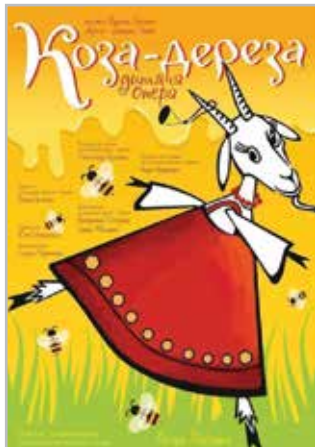

Здавна театральні маски були найзручнішим способом передачі характеру персонажів. Роздивись уважно фотографії театральних масок. Які емоції вони передають?

А якими будуть маски до вистави «Коза-Дереза»? Яких персонажів цієї казки ти знаєш? Чи можна передати емоції, якщо зробити маски тваринок?

Разом з однокласницями й однокласниками роздивись маски до вистави «Коза-Дереза». Масок яких персонажів цієї вистави не вистачає?

Творче завдання

Створи маску для вистави «Коза-Дереза».

Запрошує театр

Хто такі актор і акторка? Що актори і акторки використовують для передачі характерів своїх персонажів?

У музичному театрі актори й акторки, співаючи, передають характер персонажів. Для цього важливі костюми героїв і героїнь. А також не забудемо про маски!

Актор і акторка — це виконавці і виконавиці ролей у виставі.

Микола Лисенко. Опера «Коза-Дере́за»:
«Пісня Вовчика»,
«Пісня Рака».

Оберіть із прослуханих пісень ту, що найбільше сподобалась, і розучіть її.

Розподіліть ролі. Виконайте фрагменти з опери «Коза-Дере́за». За бажанням виступіть з фрагментами казки перед дошкільнятами.

Поміркуй, чого навчила тебе ця казка. Чи траплялися в твоєму житті неприємні події, і як ти їх вирішив / вирішила?

Перевіряємо себе, граючись.

Запрошує театр

**Чи доводилось тобі бувати у театрі,
де перед глядачами виступають ляльки?
Знаєш, як називається такий театр?**

Театр ляльок — це театр, де діють ляльки, що рухаються за допомогою акторів.

Вистава «Тарасова казка» Тернопільського академічного обласного театру актора і ляльки

Чи хотілося б тобі створити свій домашній театр ляльок?

Як можна зробити персонажів домашнього театру ляльок? Пофантазуємо разом!

Творче завдання

Створи героя або героїню для свого домашнього театру. Використовуй для цього кольоровий папір. Можеш приклеїти дерев'яну паличку для зручності, щоб мати можливість показувати лялькову виставу.

Казкові пригоди

**У мюзиклі співають чи танцюють?
Чи бувають мюзикли-казки?**

У деяких музичних театрах актори й актриси можуть і співати, і танцювати, і навіть розмовляти! Такі вистави називають **мюзикл**! Іноді в мюзиклі беруть участь і діти-актори!

Мюзикл «Лісова казка» (композиторка *Наталія Май*):

- 1) «Їжачок»,
- 2) «Лисиця і Ворона»,
- 3) «Зайчик і Квітка»,
- 4) «Баба Йожка».

1

2

3

4

Хто з героїв або героїнь тобі запам'ятався? Який у них характер? Як музика «розповіла» про їхній характер? Ти звернув / звернула увагу, що іноді герої розмовляють, а не лише співають, ведуть між собою діалог? Розкажи про характер героїв музичною мовою:

МЕЛОДІЯ

ТЕМП

РИТМ

СУМНА

ПОВІЛЬНИЙ

ОДНОМАНІТНИЙ

ВЕСЕЛА

ШВИДКИЙ

СТРИБКОПОДІБНИЙ

МЮЗИКЛ

Музика

Танець

Діалоги

Спів

Костюми

Декорації

Музикуй на клавесах!

Жив ді-дусь у бі-лій ха - ті, ді-тям дуд-ки май-стру-вав...

Розучи пісню **«Тьоп-шльоп!»** (музика Олександра Злотника, слова Леоніда Ямкового).

Казкові пригоди

Чи любиш ти пригоди? Що для тебе пригоди? Якими вони можуть бути?

Неймовірні відчуття дарують нам пригоди. Мріємо про часи, коли зможемо вільно мандрувати різними містами і селами не лише України, а й навіть усього світу. А сьогодні легко і безпечно подорожуємо у своїй уяві.

Подивись, як уявляє собі казкову країну український художник Валентин Рекуненко. Як ти вважаєш, чому він назвав свою роботу «Казкове містечко»? Які емоції у тебе викликає ця картина?

Валентин Рекуненко. «Казкове містечко»

Так побачили казкові міста український і німецький художники-ілюстратори.

Владислав Єрко.
Ілюстрація до книжки
«Казки Туманного
Альбіону»

Фелікс Ерліх.
Ілюстрація до казки
Ганса Крістіана
Андерсена «Кресало»

Пофантазуй! Уяви собі казкову країну, до якої тобі хотілося б потрапити. Якою вона буде? На що будуть схожі будинки, в яких живуть казкові мешканці?

Творче завдання

Намалюй власний казковий будиночок, а може, навіть казкову вулицю чи містечко.

Герої мультфільмів

Чи існують мюзикли-мультфільми?

Чим вони відрізняються від мюзиклів-вистав?

Мюзикл може бути не лише виставою, а і мультфільмом! Мюзикл-мультфільм ми можемо переглянути в кінотеатрі або вдома. Герої мультфільмів співають і танцюють, розповідають про яскраві події.

Мюзикл «Король лев» (фрагмент з вистави та мультфільму) (композитор Елтон Джон): «Народження Сімби».

Як композитор передав музикою святкову подію народження сина Короля левів? Як актори передають образ тварин, яких вони зображають? Що їм у цьому допомагає? У чому незвичність костюмів героїв? Яким Сімба зображений у мультфільмі? Як музика «розповіла» про маленького левеня?

Пограйте у пластичну гру «Вгадай тварину!».

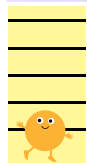
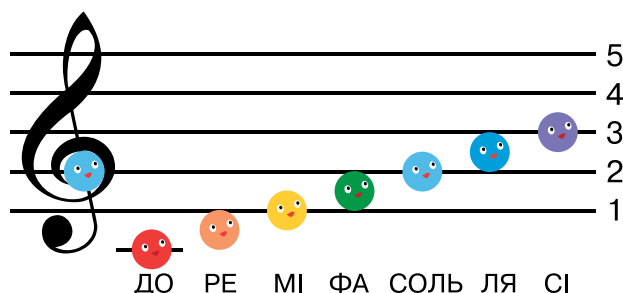
Під музику передайте рухами і жестами ходу тварин. Якою музикою можна озвучити їхні рухи?

Виконай пісню «**Тьоп-шльоп**» (музика Олександра Злотника, слова Леоніда Ямкового) з відповідними рухами.

Секрет третій! Нотки можуть оселитися на лінієчці, під лінієчкою і над лінієчкою. Порахуй, скільки ноток оселилися на лінієчках.

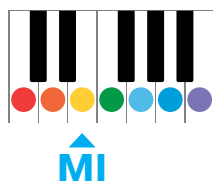

МІ

Нотка **МІ**. Послухай, як вона звучить! Проспівай її! Програй цю ноту на металофоні, на дзвіночку, на піаніно.

МІ

МІ

МІ

Герої мультфільмів

Дорослі вважають, що всі діти полюбують мультфільми. А ти любиш мультфільми?

Які з них тобі подобаються найбільше?

Чи вгадаєш ти, з яких мультфільмів ці кадри?

Підказка: А «Ескімоска» — 5

Б «Мавка. Лісова пісня»

В «Віктор_Робот»

Г «Тачки»

Д «Моя країна — Україна»

Зверни увагу на вирази обличчя героїв. Чи однакові у них емоції? Як передати емоції персонажів, створюючи мультфільм?

Пригадай «смайликів». Саме вони передають емоції найкраще.

Які емоції ти бачиш? Назви їх. Знайди ті «смайлики», які відповідають емоціям дітей.

А які емоції найчастіше відчуваєш ти? Прислухайся до себе. Які емоції у тебе зараз?

Творче завдання

Пофантазуй! і створи свого героя чи героїню для мультфільму. Передай будь-яку його емоцію. Допоможуть тобі в цьому «смайлики». Вигадай історію для свого героя.

Зустрічаємо весну

Які пісні співають для закликання весни?

Що таке музична фраза?

Зустрічаємо весну! Яка чудова пора — природа прокидається і оживає! Пригріває ласкаве сонечко, пташки повертаються з далеких країв.

[Ольга Дарчук.
Весна]

Жанна Колодуб. «Веснянка».

Фелікс Мендельсон. «Весняна пісня».

Роздивись картину. Який настрій вона передає? Чи співзвучна музика картині художниці? Які почуття вона викликала в тебе? Чи можна назвати прослухані твори зимовими?

Веснянки — народні пісні, в яких оспівують пробудження природи і початок весни.

Розучи українську народну пісню-закличку «**Вийди, вийди, сонечко**».

Пісня поділяється на окремі частини — **фрази**. **Музична фраза** — це закінчена музична думка.

Вий- ди, вий- ди, со- неч- ко

МУЗИЧНА ФРАЗА

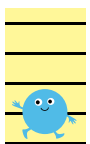

На ді- до- ве по- леч- ко

МУЗИЧНА ФРАЗА

Секрет четвертий! На другій лінієцці оселилася сонячна нотка **СОЛЬ**.

Проспівай нотку **СОЛЬ** і програй на музичних інструментах.

◀ **СОЛЬ**

СОЛЬ

СОЛЬ

Зустрічаємо весну

Яка пора року йде за зимою?

Які прикмети приходу весни ти знаєш?

Які весняні квіти з'являються першими?

Ось і сонечко почало пригрівати засніжену землю. З'являються перші прогалини, і дзвінкі струмочки починають бігти вулицями та лісами, збігати з гір у долину і розповідати всім про прихід весни.

Чи подобається тобі весна? Чому?

Художники і художниці також люблять весну.

Зверни увагу, які кольори обирають митці і мисткині для створення своїх картин.

Віктор Сірко.
«Пробудження весни»

Федір Захаров.
«Весна»

Як називаються квіти, які у своїй роботі зобразив Олександр Дубровський?

Олександр
Дубровський.
«Гармонія»

Подивись, як легко можна намалювати перші весняні квіти — проліски.

Творче завдання

Намалюй проліски. Користуйся кольоровими олівцями або фарбами.

Як народжується мистецтво

Хто такий диригент? Як утворюється оркестр?

У країні Музики можна побачити багато музичних інструментів! Що потрібно, щоб вони зазвучали? Допомога **МУЗИКАНТІВ** і **МУЗИКАНТОК!** Коли люди, які грають на музичних інструментах, збираються разом, утворюється **ОРКЕСТР**.

[Оркестр]

[Диригент]

Оркестром керує **ДИРИГЕНТ** або **ДИРИГЕНТКА**.

Поль Дюка. «Учень чарівника»
(фрагмент).

Які інструменти тобі знайомі? А які
ти побачив / побачила вперше?

Про які інструменти тобі хотілось би дізнатися?
Що ти уявив / уявила, слухаючи музику? Переглянь
мультфільм «Фантазія». Як художники-аніматори
розповіли про музику?

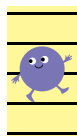

Мультфільм «Фантазія» (фрагмент).

**Секрет п'ятий! На третій лінієцці
оселилась світла нотка **Сі**.**

Проспівай нотку **Сі** і програй на
музичних інструментах!

Сі

Сі

Сі

Розучи українську народну пісню-гру
«**Чижику, чижику**». О якій порі року її
варто співати?

Як народжується МИСТЕЦТВО

**Світ образотворчого мистецтва багатий і цікавий.
Хто ж його створює? Як народжуються твори
образотворчого мистецтва?**

У світі існує багато художніх матеріалів. Але щоб вони стали справжніми витворами мистецтва, потрібні вмілі руки і фантазія. Так народжуються твори образотворчого мистецтва.

Подивись, як зображують народних майстрів.

Мойсей Вольштейн.
«Народний майстер
Язловський»

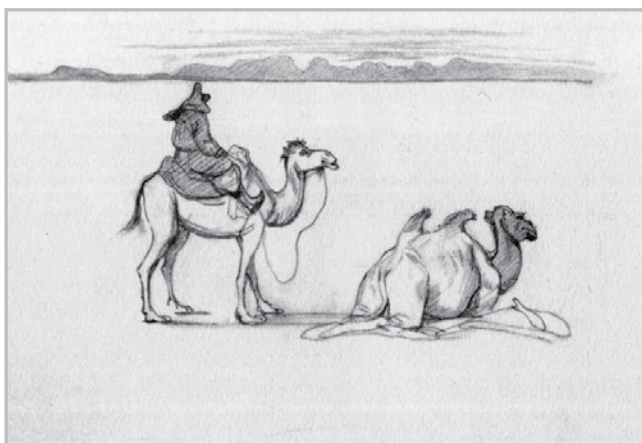
Гайду
Ласло.
«Гончар»

Визнач, що знадобилося художнику, щоб створити ці роботи.

Сергій Васильківський.
«Хутір»

Тарас Шевченко.
«Казах на верблюді»

Творче завдання

Обери матеріали, які тобі подобаються. **Пофантазуй!** Намалюй тваринку, якої нема у природі. Це буде тільки твоя тваринка! Вигадай їй назву.

Весняні мелодії

Що таке концерт? Де можна його відвідати? Яку музику там можна почути?

Концерти можуть відбуватися в концертних залах або просто неба. На концерті можна почути інструментальну і вокальну музику! А ще можна побачити різноманітні танці! Перед тим, як іти на концерт, треба прочитати його програму. В ній ти зможеш дізнатися, які твори будуть звучати на концерті.

Йоганн Штраус. Полька «Трік-трак».
Жан-Філіпп Рамо. Менует.

Порівняй темп творів. Обери зі слів-підказок ті, які відповідають прослуханим творам.

ПОВІЛЬНИЙ

ШВИДКИЙ

ЛЕГКИЙ

ПОМІРНИЙ

ДУЖЕ ШВИДКИЙ

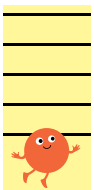

Кінофільм «Три горішки для Попелюшки». Менует.

Секрет шостий! Нотки можуть оселятися не лише на лінієчці, а й під лінієчкою і над лінієчкою.

Подивись, де розмістилась рішуча **PE**!

PE

Проспівай нотку **PE** і програй на музичних інструментах!

PE

PE

Виконай вивчені пісні-заклички і пісні-ігри, присвячені весні.

Весняні мелодії

Ось весна вже повністю вступила у свої права. Зеленіють листочки на деревах, квітнуть весняні квіти. А як звучить весна?

Вона шелестить дощиком по молодих зелененьких листочках і дахах будинків, журчить веселими струмочками та щебече співом.

Подивись, які птахи до нас прилітають навесні.

[Соловей]

[Ластівка]

[Лелека]

[Шпак]

Подивись і послухай, як співають соловей і шпак.

Зробімо разом пташку з паперу.

Творче завдання

Створи пташку з паперу. За бажанням її можна розмалювати фломастерами.

Іди, іди, дощину

Що таке хор? Яку музику називають вокальною?

Сьогодні вирушаємо на концерт вокальної музики!

Згадай, яка музика називається **вокальною**.

Хор — колектив виконавців вокальної музики.

Українська народна пісня «Іди, іди, дощину».

Пісня «Крокодил» (музика і слова Тетяни Ярової).

Чи сподобались тобі пісні? Чи змінився твій настрій після прослуховування творів? З яким почуттям співаки і співачки хору виконували пісні? Що тобі сподобалось у їхньому виконанні?

Проплескай ритм пісні «Іди, іди, дощику».

І- ди, і- ди до- щи- ку,

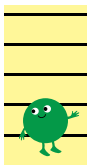

Зва- рю то- бі бор- щи- ку

Коли музичні інструменти звучать разом зі співом, це називають **інструментальним супроводом**.

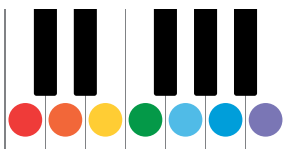

Секрет сьомий! Фантастична нотка ФА вирішила оселитися над будиночком своєї подруги нотки МІ. Поміркуй, а яка нотка, окрім МІ, стала її сусідкою.

Проспівай нотку **ФА** і програй на музичних інструментах.

◀ **ФА**

⬆
ФА

⬆
ФА

Уяви, що пішов весняний дощик. Вигадай мелодію і проплескай ритм дощика. Розучи пісню «**Кап-кап**» (музика і слова *Наталії Май*).

Іди, іди, дощик

**Чи подобається тобі дощик? Що ти робиш,
коли на вулиці дощить? Чи гуляєш ти
під дощем? Що тебе рятує від негоди?**

Весна дарує нам не тільки ласкаве
весняне сонечко, а й дощик.

Людмила
Дамаскіна.
«Під дощем. Двоє»

Френсіс Маккрорі.
«Дощ на склі»

Джефф Роуланд.
«Дощ»

Наша рятівниця у дощову погоду — парасолька.

[Юрій Шевчук. «Прага. Карлов міст»]

Поглянь, як можна зобразити дощ на папері.

Творче завдання

«Веселий Дощик і Парасолька». Намалюй веселий дощик. З кольорового паперу склади парасольку, яка захистить тебе від дощу і подарує гарний настрій.

Чарівна писанка

**Які пісні співають на Великдень?
Про що в них розповідається?**

На Великдень родичам і друзям дарують писанки, бажаючи здоров'я і довголіття. Скрізь співають великодні пісні. У них прославляють Ісуса Христа, бажають усім щастя і здоров'я. У церкві лунають великодні дзвони.

Мультфільм «Писаночка» із циклу
«З любов'ю до дітей».

Марія Бурмака. «Писанка».

Про що розповідається в піснях? З якими почуттями діти розписують писанку? Розкажи про мелодії пісень, використовуй слова-підказки.

МРІЙЛИВА

ЗАГАДКОВА

СТРИМКА

ЛАГІДНА

ЗАПАЛЬНА

ЗБУДЖЕНА

НІЖНА

РАДІСНА

СПОКІЙНА

ЗАДУМЛИВА

ГРІЗНА

СПІВУЧА

Секрет восьмий! Мила нотка **ЛЯ** вирішила оселитися над будиночком своєї подруги нотки **СОЛЬ**. Поміркуй, а яка нотка, окрім **СОЛЬ**, стала її сусідкою.

Проспівай нотку **ЛЯ** і програй на музичних інструментах.

◀ **ЛЯ**

▲
ЛЯ

▲
ЛЯ

Розучи перший і другий куплети пісні **«Веселкові писанки»** (музика і слова Василя і Ольги Качан).

Перевіряємо себе, граючись.

Чарівна писанка

Яке свято наближається? Про яке свято розповідає на своїй картині українська художниця Наталя Юсипчук? Що ти знаєш про це свято?

До нас наближається світле свято Великодня. Здавна українці заздалегідь готувалися до нього — розписували писанки, пекли паски.

Наталя Юсипчук.
«Великодній натюрморт»

Пісанка — фарбоване яйце, декороване традиційними символами, які пишуться за допомогою воску.

Традиція розмальовувати писанки є майже у всіх народів. Яйце завжди символізувало нове життя. А розписане яйце дарували, бажаючи здоров'я, щастя, миру і добробуту.

Секрет сьомий! Є зображення, які малюють, щоб побажати здоров'я та довголіття.

А є ті, що несуть родючість землі, багатий врожай.

Творче завдання

Намалюй писанку з побажаннями, обираючи потрібні зображення.

Барви рідної землі

**Що таке вальс? Чи може музика
«розповісти» про казкову природу?**

Легідна чарівниця Весна розфарбувала всю землю у яскраві барви! А яким таємничим і казковим виглядає ліс! Подивися навкруги! Прислухайся! Чуєш, музика лине! Які казки вона тобі розповість?

[Марк Кітлі. «Гармонія природи»]

Йоганн Штраус. Вальс «Казки Віденського лісу».

Що ти уявив / уявила, слухаючи музику? Що можна робити під цю музику — танцювати чи крокувати? А який танець можна танцювати під цю музику? Які рухи уявив / уявила? Обери слова, які допоможуть тобі зрозуміти прослухану музику.

ЗБУДЖЕНА ЛАГІДНА СПОКІЙНА ПЛАВНА

РАДІСНА НІЖНА РІШУЧА ЕНЕРГІЙНА

Вальс — це плавний танець, що його виконують парами.

Мультфільм «Красуня і чудовисько». Вальс.

Розучи пісню **«Барви рідної землі»** (музика Олександра Злотника, слова Олександра Вратарьова).

Пограйте у квіткові ритми!

Барви рідної землі

**Що для тебе рідна земля?
Які емоції у тебе виникають, коли ти чуєш
«рідна земля»?**

Рідна земля — це наша домівка, земля, де ми народилися й зросли. У кожної людини це дорогі й милі серцю місця.

Для когось це місто або село, а для когось — ліс, гори, море, долина...

Любов до рідного краю починається з любові до її краєвидів.

Надія Полуян-Внукова.
«Повертайтеся, на вас чекають»

Зверни увагу на картини українських художників і художниць. З якою любов'ю вони передають красу рідної землі навесні, коли квітнуть дерева!

Михайло
Беркос.
«Цвіт яблуні»

Раїса Кобзаренко-
Кореньок.
«Весняний день»

Намалюймо квітучі навесні дерева.

Творче завдання

Намалюй квітуче дерево або пейзаж рідної землі з квітучими деревами.

Ось арени коло і веселий клоун...

**Чи потрібно, щоб у цирку звучала музика?
Які почуття вона має передавати?**

Чи любиш ходити до цирку?
Які почуття тебе охоплюють, коли
ти відвідуєш циркову виставу? А як
музика впливає на твої почуття?

Музика передає різні почуття людини.

Фелікс Мендельсон.

Танець клоунів з концертної сюїти
«Сон літньої ночі».

Який настрій передає музика?

Виконай пісню **«Барви рідної землі»** (музи-
ка Олександра Злотника, слова Олександра
Вратарьова) у відповідному настрої.

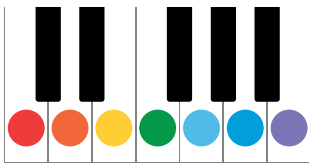
Секрет дев'ятий! Добрий і
лагідній нотці ДО не вистачило
місця! І чарівний Скрипковий
Ключ, який розподіляв нотки по
будиночках, подарував нотці ДО
додаткову лінієчку.

СКРИПКОВИЙ КЛЮЧ

Проспівай нотку **ДО** і програй на
музичних інструментах.

ДО

ДО

ДО

ДО

Обери повітряну кульку радості та повітряну
кульку суму. Якого кольору, на твою думку,
ці почуття?

Ось арени коло і веселий клоун...

**Чи любиш ти циркові вистави? Хто з артистів
цирку тобі подобається найбільше?
Які бувають клоуни?**

Цирк — це завжди свято! Це акробати, жонглери, фокусники і обов'язково клоуни! Але клоуни бувають сумні та веселі. Які клоуни подобаються тобі?

Подивись уважно на роботи художників. На якій з них намальовано веселого, а на якій — сумного клоуна? Як ці емоції передали художники?

Ір'ян Муссен.
«Дівчина клоунеса»

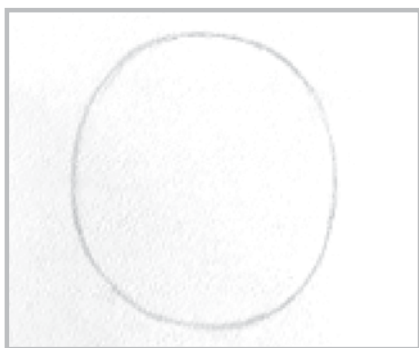
Артур Сарнофф.
«Веселий клоун»

Творче завдання

Намалюй клоуна або клоунесу. Який / яка він / вона у тебе — сумний / сумна чи веселий / весела? Вигадай про клоуна або клоунесу цікаву розповідь.

Моя родина — Україна

Що єднає українців? Який український народний танець прославився на весь світ? Які найвідоміші українські народні інструменти?

Ми з тобою живемо в Україні — прекрасній, вільній і сонячній країні! Ми всі українці — велика родина! Ми всі різні й всі єдині! Допомагаємо одне одному у скрутні та важкі часи, а відчуваючи радість, — разом святкуємо, танцюємо і співаємо!

Згадай: який найулюбленіший танець українців? А музичні інструменти?

Мультфільм «Всесвітньо відомий танок Гопак — наш!» (із серії «Це наше і це твоє»).
Мультфільм «Незламний дух кобзарства — наш!» (із серії «Це наше і це твоє»).

Розучи пісню **«Україна мила»** (музика і слова Наталії Май).

Вигадайте рухи до пісні. Виконайте.

Створи музичний супровід до пісні. Обери музичні інструменти.

Поцікався, які пісні люблять співати твої рідні. Збираючись разом, на домашні свята поспівайте улюблені пісні. Подаруй дорослим своє музичне привітання.

Моя родина — Україна

**Що ти уявляєш, коли чуєш «Україна»?
З чим у тебе асоціюється Україна? А які
ми — українці? Що нас єднає? Чи можемо
ми назвати себе однією великою родиною?**

Ми, українці — творча, працююча й талановита родина. Нас об'єднують мова, звичаї, свята, традиції. У нас багата культура, яка зберігалася і збагачувалася багатьма поколіннями.

Тетяна
Голембієвська.
«Розмова. Подруги»

Чи знаєш ти, який вигляд має традиційний український костюм?

Секрет восьмий! У кожному регіоні України національне вбрання має свої відмінності, але краса і гармонія костюма незмінні.

Головною частиною жіночого і чоловічого українського костюма є вишита сорочка. Орнаменти для вишивки сорочок різняться своїми елементами та кольором.

[Олена Кульчицька. Замальовки вишивок]

Творче завдання

Намалюй орнамент, яким тобі хотілося б прикрасити свою сорочку.

Ах, метелик!... Подивіться!
Ось він, ось він метушиться

Як музика може «розповідати» казкові історії? Який літній краєвид можна уявити, слухаючи музику?

Чи любиш ти спостерігати за метеликами? Це так цікаво! Композитори і композиторки за допомогою звуків «розповідають» нам про них казкові історії.

[Юрій і Любов Шевченки. «Тепло літа»]

Едвард Гріг. «Метелик».
Віктор Косенко.
«За метеликом».

Пофантазуй!

Уяви себе маленьким метеликом і, рухаючи хусткою або стрічкою, повтори його рухи. Опиши свої враження від музики, використовуючи слова-підказки.

НІЖНА

РУХЛИВА

ЛЕГКА

ПОРИВЧАСТА

КУМЕДНА

ВЕСЕЛА

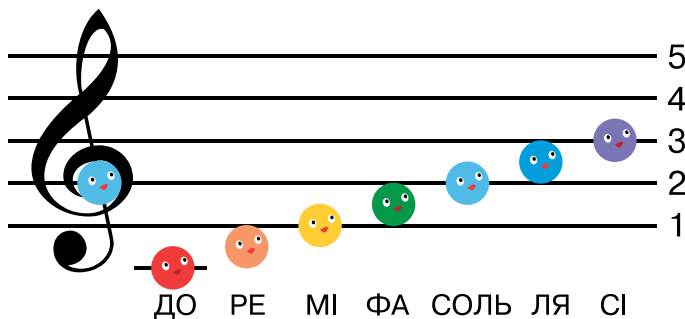
ГРАЙЛИВА

ЛАГІДНА

СТРИМКА

Згадай ноти, які ти вивчив / вивчила. Проспівай.

Виконай пісню «**Україна мила**» (музика і слова *Наталії Май*) з рухами.

Пограйте у веселі ритми!

Розгадай слова. Які ноти «зустрілися»? Проспівай.

 БУС	 НТАЗІЯ	ПАРА КА	 ЛЬКА
---	--	---	--

Ах, метелик!... Подивіться!
Ось він, ось він метушиться!

Яких весняних комах ти знаєш?

Які з них найкрасивіші?

На вулиці вже зовсім тепло.
А на галявинах розквітають квіти.
Але що це? Ми наближаємось до
квітів, а вони злітають у повітря!
Це не квіти. Це — метелики!

Метелики — одні з найкрасивіших комах.
Вони схожі на живі квіти, такі ж яскраві.

Подивись, якими бувають метелики.

Метеликів яких кольорів тобі доводилось бачити?

Зверни увагу на крильця метеликів. Вони зовсім однакові. Коли метелик складає крильця, їх вже не можна відрізнити. Це допоможе нам у роботі.

Творче завдання

Намалюй власного метелика. Подивись, чи однакові крильця у тебе вийшли. Вигадай казкову історію про свого метелика.

Літо на порозі

Які почуття тебе охоплюють влітку?

Яка музика звучить влітку?

Настає чудова пора! На порозі — Літо! Канікули! Влітку ти будеш гратися, читати, допомагати дорослим, фантазувати і мріяти. Всі почуття від того, що ти побачив / побачила і почув / почула, можна передавати музикою, словами, фарбами!

Роберт Шуман. Фортепіанний цикл «Дитячі сцени»: «Забавна історія», «Гра в піжмурки», «Верхи на дерев'яній конячці»..

Який характер музики п'єс? Які почуття в тебе викликала музика? Що ти уявив / уявила? Схарактеризуй музику.

МЕЛОДІЯ

ТЕМП

РИТМ

ДИНАМІКА

Сумна

Повільний

Одноманітний

Гучно

Весела

Швидкий

Стрибкоподібний

Тихо

Виконай пісню **«Україна мила»** (музика і слова *Наталії Май*) в характері.

Об'єднайтеся у групи, оберіть улюблені музичні інструменти і створіть свій оркестр. Хто з вас захотів бути диригентом чи диригенткою? Чому? Придумайте разом супровід до пісні, яка протягом року вам сподобалася найбільше.

Пограйте у гру **«Оркестр»**. Виконайте супровід до приспіву пісні, яку ви обрали.

Літо на порозі

Чим тобі запам'ятався твій перший навчальний рік? Чого ти чекаєш від літа?

Ось і промайнув навчальний рік. Наближається літо — час канікул і відпочинку. Не забувай, про що розповідала Мальовничка!

Спробуй спостерігати красу і створювати її на радість усім.

Кожний художник або художниця змальовують літо по-своєму. Роздивися ці картини і розкажи про свої враження.

Надія
Полуян-Внукова.
«Ромашкове поле»

Графічні
роботи
Марії
Зелдіс

Народні майстри і майстрині теж оспівують літо у своїх роботах.

Лариса Гарбузенко.
«Спинилось літо
на порозі»

Марфа Тимченко.
«Співуча
Україна»

Михайло Білас. «Лісова пісня»

Творче завдання

Намалюй своє літо. Можеш назвати роботу **«Мої перші літні канікули»**. Якими ти їх уявляєш? Про що мрієш?

Перевір себе, граючи

1 Що це?

Музика

Спів

Костюми

Декорації

Музика

Танець

Декорації

Костюми

Музика

Танець

Діалоги

Спів

Костюми

Декорації

2 Які ноти загубились?

Перевір себе, граючи

1 Добери правильні назви до зображень.

[Коло]

[Конус]

[Куля]

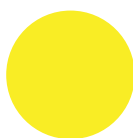
[Циліндр]

[Трикутник]

[Квадрат]

[Прямокутник]

[Куб]

2 Що таке писанка? Знайди відповідь, яку ти вважаєш правильною.

Пісанка — кольорова тканина, декорована традиційними символами.

Пісанка — фарбоване яйце, декороване традиційними символами, які пишуться за допомогою воску.

Пісанка — казка, написана письменником / письменницею чи поетом / поетесою.

Нотний додаток

ПІСНЯ ПЕРШОКЛАСНИКА

Музика і слова *Наталії Май*

qr.orioncentr.com.ua/2yA3a

Музична партитура з нотами та акордами:

Дм Gm A Dm
Пер-ший раз у пер-ший клас ми йде - мо о - хо - че,
Gm C
пер-шим дзво-ни - ком для нас про-дзве - нів дзві - но - чок.
D G C F Dm Gm
І смі-ється в не-бе-сах сон-це, як ні-ко-ли, в ма-ми сльо-зи на о - чах –
A Dm Dm Gm
я і-ду до шко-ли. А у шко-лі, а у шко-лі є ве-сел-ка ко-льо-ро-ва,
C F A
і най-кра-ща в ці-лім сві-ті пер-ша вчи-тель-ка мо - я,
Dm Gm
А у шко-лі, а у шко-лі не су - му - єм ми ні - ко - ли,
Dm Gm A Dm
бо у - чо - ра до-шкіль-ня - та, а те - пер – од - на сім' - я.

1. Перший раз у перший клас ми йдемо охоче,
першим дзвоником для нас продзвенів дзвіночок.
І сміється в небесах сонце, як ніколи,
в мами сльози на очах — я їду до школи. (Двічі)

Приспів:

А у школі, а у школі є веселка кольорова,
і найкраща в цілім світі — перша вчителька моя.
А у школі, а у школі не сумуєм ми ніколи,
бо учора — дошкільнята, а тепер — одна сім'я!

2. Прощайте, іграшки, гомінкий садочок,
кличе в класи дітлахів золотий дзвіночок.
І сміється в небесах сонце, як ніколи,
в мамі сльози на очах — я їду до школи. (Двічі)

Приспів. (Двічі)

qr.orioncentr.com.ua/WjRPm

qr.orioncentr.com.ua/W0Yh8

ПЛАЧЕ ЧЕРЕПАХА

Музика М. Ведмедері

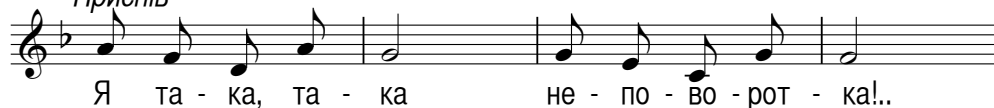
Слова В. Верховець

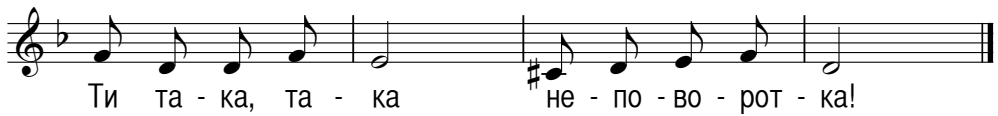

qr.orioncentr.com.ua/ucD6g

Приспів

1. Плаче черепаха:
я така невдаха,
я така невдаха,
справді черепаха!

Приспів:

Я така, така
неповоротка!..
Ти така, така
неповоротка!

2. Ох, не маю хисту
замісити тісто!..
Замісити тісто!..
Справді черепаха!

Приспів.

3. Щоб спекти пиріг,
треба цілий рік!
Треба цілий рік!
Справді черепаха!

Приспів.

4. Не плач, черепахо!
Не охай! Не ахай!
Я для тебе спечу
пирогів досхочу!

Приспів.

qr.orioncentr.com.ua/5csBE

qr.orioncentr.com.ua/j6oKK

БУДЕМ КОЗАКАМИ

Музика і слова А. Загрудного

qr.orioncentr.com.ua/xVoC6

1. Ми, веселі і завзяті діти України,
дуже любимо співати пісню солов'їну.

Приспів:

Гей, хто любить наш козацький край,
з нами пісню дзвінко заспівай!

2. Ми кохаємося гідно в українській мові.
Розцвітай, наш краю рідний, квітами любові!

Приспів.

3. Не сумуйте, гори й ріки, не журіться, мами:
коли виростем великі — будем козаками.

Приспів.

<https://qr.orioncentr.com.ua/xLrAk> qr.orioncentr.com.ua/2hdUT

ОЙ ЗАГРАЙТЕ, ДУДАРИКИ

Музика А. Філіпенка

Слова В. Панченка

qr.orioncentr.com.ua/1kXQN

1. Ой, заграйте, дударики,
молоді гуцули.

qr.orioncentr.com.ua/6fkaZ

Так, щоб танець-увиванець
полонини чули.

2. Ой заграйте, дударики,
на дудях кленових,
бо приємно танцювати
в кептариках нових.

qr.orioncentr.com.ua/h4D4H

3. Ой заграйте, дударики,
а я заспіваю,
хай злітає наша пісня
над Карпатським краєм!

ХОДИТЬ ГАРБУЗ ПО ГОРОДУ

Українська народна пісня

Ходить гарбуз по городу,
питається свого роду:
«Ой, чи живі, чи здорові
всі родичі гарбузові?» (Двічі)

Обізвалась жовта диня,
гарбузова господиня:
«Іще живі, ще здорові
всі родичі гарбузові». (Двічі)

Обізвались огірочки,
гарбузові сини й дочки,
«Іще живі, ще здорові
всі родичі гарбузові». (Двічі)

Обізвалась морковиця,
гарбузова сестриця,
«Іще живі, ще здорові
всі родичі гарбузові». (Двічі)

Обізвались буряки,
гарбузові свояки:
«Іще живі, ще здорові
всі родичі гарбузові». (Двічі)

Обізвалась бараболя,
а за нею і квасоля:
«Іще живі, ще здорові
всі родичі гарбузові». (Двічі)

ДВА ПІВНИКИ

Українська народна пісня

<https://qr.orioncentr.com.ua/C6fNs>

1. Два півники, два півники
горох молотили.
Дві курочки чубарочки
до млина носили.
Цап меле, цап меле,
коза підсипає,
а маленьке козенятко
на скрипочці грає.
2. Танцюй, танцюй, козуленько,
ніженьками туп, туп,
татусенько з матусею
надеруть нам круп, круп.
А вовчок-сірячок
З лісу виглядає
та на біле козенятко
пильно поглядає.

qr.orioncentr.com.ua/r8y2V

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

Музика і слова Н. Гороховської

<https://qr.orioncentr.com.ua/5nBFK>

1. Коли наступає Зима на Землі,
приходить до нас із небес чарівних.

Приспів:

Святий Миколай, святий Миколай,
запрошуєм в гості, святий Миколай! (Двічі)

2. Приносить дарунки він дітям малим,
бажає здоров'я і щастя усім.

Приспів.

3. Усіх він дорослих й малят захистить,
біду одведе й посміхнеться усім.

Приспів.

qr.orioncentr.com.ua/xydVi

qr.orioncentr.com.ua/Euudl

ЩЕДРИК

Українська щедрівка

Жваво

<https://qr.orioncentr.com.ua/IWVN4>

Щед-рик, щед-рик, щед-рі-воч-ка, при-ле-ті-ла ла-сті-воч-ка,

Щедрик, щедрик, щедрівочка,
прилетіла ластівочка,

стала собі щебетати,
Господаря викликати:

— В тебе товар весь хороший,
будеш мати мірку грошей,

хоч не гроші, то полова,
в тебе жінка чорноброва.

Вийди, вийди, господарю,
подивися на кошару, —

там овечки покотились,
а ягнички народились.

Щедрик, щедрик, щедрівочка,
прилетіла ластівочка.

КОЛЯД, КОЛЯД, КОЛЯДНИЦЯ

Українська колядка

<https://qr.orioncentr.com.ua/GkZXd>

Ко-ляд, ко-ляд, ко-ляд-ни-ця, доб-ра з ме-дом па-ля-ни-ця,

а без ме-ду не та-ка, дай-те, дядь-ку п'я-та-ка!

ПІСНЯ ПРО НОВИЙ РІК

Музика і слова *Наталії Май*

<https://qr.orioncentr.com.ua/ncceM>

1. За вікном, за вікном
падають сніжинки,
ти, матусю, стели
білу скатертинку,
і ялинку гуртом
будем прикрашати:
Новий рік, Новий рік
вже у нашій хаті! (*Тричі*)

2. Білий сніг, білий сніг
по землі кружляє,
а ялиночка в нас
вогниками сяє.
У таночок пішли
хлопці і дівчата,
Новий рік, Новий рік
вже у нашій хаті! (*Тричі*)

qr.orioncentr.com.ua/m9zF4

qr.orioncentr.com.ua/yZOxD

ІДЕ, ІДЕ ДІД

Музика народна

Слова В. Верховинця

<https://qr.orioncentr.com.ua/F4hHb>

Іде, іде дід, дід,
несе, несе міх, міх.
Отакий дідище,
такий холодище.
Як розкриє міх, міх,
поморозить всіх, всіх.

ПІСНІ З ОПЕРИ «КОЗА-ДЕРЕЗА» Миколи ЛИСЕНКА

ПІСНЯ КОЗИ

<https://qr.orioncentr.com.ua/3FEEv>

Я Коза-Дереза,
півбока луплена,
за три копи куплена,
тупу-тупу ногами,
сколю тебе рогами,
хвостиком замету,

ніжками затопчу,
Тут тобі й смерть.
Я Коза-Дереза,
хитра та лукава,
я лисицю дурну
добре налякала!

qr.orioncentr.com.ua/pSgoa

<https://qr.orioncentr.com.ua/GxtQs>

qr.orioncentr.com.ua/1PFRZ

ПІСНЯ ЛИСИЧКИ

Я Лисичка, я сестричка,
не сиджу без діла,
я гусятка пасла,
полювать ходила. (Двічі)

А щоб краща, а щоб краща
була моя хатка,
піти треба у гайочок
квіточок нарвати. (Двічі)

А тепер мені в неділю
треба відпочити,
свою хатку гарнесенько
треба прикрасити. (Двічі)

qr.orioncentr.com.ua/6z38h

qr.orioncentr.com.ua/wddMx

ПІСНЯ ВОВЧИКА

<https://qr.orioncentr.com.ua/83K9g>

Ой я, сірий вовчок,
по степах гуляю
та на тих овечок
пильно поглядаю.

А яка з них дурна,
не слухає чабана,
ту я зараз за чуприну
та і покараю.

<https://qr.orioncentr.com.ua/gVKEC>

ПІСНЯ РАКА

А я — Рак-неборак,
я не простий козак!
Через те на мені
не кирея, не сірак!

Я над раками пан,
я болотний гетьман!
Подивіться, люди добрі,
який пишний жупан!

qr.orioncentr.com.ua/kAZ5A

ТЬОП-ШЛЬОП!

Музика О. Злотника

Слова Л. Ямкового

qr.orioncentr.com.ua/JcKs4

C *Allegro moderato* **F** **C/E**

Жив ді - дусь у бі - лій ха - ті,

Dm **C** **G⁷** **C**

ді - тям дуд - ки май - стру - вав,

F **C/E**

а, щоб нам хо - ті - лось гра - ти,

Dm **C** **G⁷** **C** **F** *Приспів*

склав та - кі сміш - ні сло - ва: Тьоп - шльоп, по ка - лю - жам,

C

тьоп - шльоп, ну - мо, друж - ньо,

Dm **G⁷** **C** **C⁷**

тьоп - шльоп, це як пруд - ко, я ка - лю - жі не бо - юсь!

F

ТЬоп - шльоп, по ка - лю - жам,

C

ТЬоп - шльоп, ну - мо, друж - ньо,

Dm **G⁷** **C**

ТЬоп - шльоп, ох і дуд - ка, шльоп ка - лю - жа, во ді - дусь!

1. Жив дідусь у білій хаті,
дітям дудки майстрував,
а, щоб нам хотілось грати.
Склав такі смішні слова:

Приспів:

Тьоп-шльоп, по калюжам,
тьоп-шльоп, нумо дружньо,
тьоп-шльоп, це як прудко,
я калюжі не боюсь!
Тьоп-шльоп, по калюжам,
тьоп-шльоп, нумо дружньо,
тьоп-шльоп, ох і дудка,
шльоп калюжа, во дідусь!

2. Діда ми любили дуже,
дощик, дощик, поспіши,
застрибаєм по калюжах,
ох, як гарно на душі.

Приспів.

3. Не сумуйте, добрі люди,
в щастя вірите чи ні,
всім, як дітям, гарно буде,
всі підстрибуйте мені.

Приспів.

Во, дідусь!

qr.orioncentr.com.ua/io2qo

qr.orioncentr.com.ua/QuoiS

ВИЙДИ, ВИЙДИ, СОНЕЧКО

Українська народна пісня

Жваво

<https://qr.orioncentr.com.ua/3xOC8>

1. Вийди, вийди, сонечко
на дідове полечко,
на бабине зіллячко,
на наше подвір'ячко!

2. На весняні квіточки,
на маленькі діточки.
Там вони граються,
тебе дожидаються!

qr.orioncentr.com.ua/7y6vB

<https://qr.orioncentr.com.ua/Zo1Vk>

ЧИЖИКУ, ЧИЖИКУ

Українська народна пісня

1. Чижику, чижику, пташко маленька,
скажи нам, скажи нам, як сіють мак?

Приспів:

Ось так-так, ось так-так так сіють мак. (Двічі)

2. Чижику, чижику, пташко маленька,
скажи нам, скажи нам, як росте мак?

Приспів.

Ось так-так, ось так-так так росте мак. (Двічі)

3. Чижику, чижику, пташко маленька,
скажи нам, скажи нам, як цвіте мак?

Приспів.

Ось так-так, ось так-так так цвіте мак. (Двічі)

<https://qr.orioncentr.com.ua/ЕсМТ9>

qr.orioncentr.com.ua/1Km38

qr.orioncentr.com.ua/14JmC

КАП-КАП

Музика і слова *Наталії Май*

Хмар-ка бі-ла - бі - ла в не-бі го-лу - бім рап-том по-тем- ні- ла
і по-чув-ся грім. До-щик не ба-рив - ся, він спі- ва піс - ні,
у вік-но на-сту-ку-вав ме - ні. До-щик ка-па - є зі стрі- хи: кап-кап-

1. Хмарка біла-біла в небі голубім
раптом потемніла, і почувся грім.
Дощик не барився, він співа пісні,
у вікно настукував мені.

Приспів:

Дощик крапає зі стріхи:	Сумно йти мені по суші:
кап-кап-кап.	кап-кап-кап.
Я ступаю тихо-тихо,	Я гуляю по калюжах:
кап-кап-кап,	кап-кап-кап.

2. Крапельки сріблясті, дощику привіт,
умивають рясно цілий білий світ.
Всім навколо сумно, я одна сміюсь,
я дощу ні краплі не боюсь.

Приспів.

<https://qr.orioncentr.com.ua/jrfWJ>

qr.orioncentr.com.ua/r58k5

ВЕСЕЛКОВІ ПИСАНКИ

Музика і слова В. Качан, О. Качан

<https://qr.orioncentr.com.ua/ZEolk>

1. День для мене нині незвичайний,
пензликом малюю я охайно.
Писанки малюю я чудові,
писанки у мене веселкові. (Двічі)
2. Квіти весняні я намалюю
і хмаринку в небі голубую.
Гілочку вербички зелененьку —
на яєчку все вміщу гарненько. (Двічі)

qr.orioncentr.com.ua/hPefD

qr.orioncentr.com.ua/EmkT6

БАРВИ РІДНОЇ ЗЕМЛІ

Музика О. Злотника Слова О. Вратарьова

<https://qr.orioncentr.com.ua/a2HVc>

Ми ве-се-лі ма-ля-ри, що ран-ко-во-ї по-ри роз-ма-лю-єм рід-ну зем-лю
у свят-ко-ві ко-льо-ри. На-ші бар-ви ча-рів-ні, на-че іс-кри за-паль-ні.
Кож-на бар-ва на-че піс-ня ук-ра-їнсь-кої зем-лі. Рай-ду-га ве-сел-ка, нам до
по - ма - гай, ко-льо-ри ве-се-лі ді-тям роз - да - вай.
Бу - де не - бо си - не, ни - ви зо - ло - ті.
Бу - де в Ук-ра - ї - ні ра-діс-но зав-жди.

1. Ми веселі маляри, що ранкової пори
розмалюєм рідну землю у святкові кольори.
Наші барви чарівні, наче іскри запальні.
Кожна барва наче пісня української землі.

Приспів:

Райдуга-веселка, нам допомагай,
кольори веселі дітям роздавай.
Буде небо синє, ниви золоті.
Буде в Україні радісно завжди.

2. Буде сонячний розмай, і Карпати, і Дунай,
зелен гай, і чисте поле, і далекий небокрай.
Наші барви чарівні наче іскри запальні.
Кожна барва наче пісня української землі.

qr.orioncentr.com.ua/BGB1Q

qr.orioncentr.com.ua/ywlZK

<https://qr.orioncentr.com.ua/x9czs>

УКРАЇНА МИЛА

Музика і слова *Наталії Май*

Ук - ра - їн - ко - ю зо - ву - ся, Ук - ра - ї - но - ю гор - жу - ся,
 Хто бу - вав на по - ло - ни - ні, гос - тю - вав на Ук - ра - ї - ні,
 до ду - ші ве - лич - ний наш Дніп - ро, ро. Сер - це по - ло - ни - ла
 не за - бу - де піс - ню на доб -
 Ук - ра - ї - на ми - ла, сон - це, не - бо й зо - рі зо - ло - ті, є кра - їв ба - га - то,
 та од - на, як ма - ти, най - ми - лі - ша сер - цю на - зав - жи.

1. Українкою зовуся, Україною горжуся,
 до душі величний наш Дніпро,
 хто бував на полонині, гостював на Україні,
 не забуде пісню на добро.

Приспів:

Серце полонила Україна мила,
 сонце, небо й зорі золоті,
 є країн багато, та одна, як мати,
 наймиліша серцю назавжди.

2. І повірте — в кожній хаті ми гостей вітати раді,
На гостину випічка смачна.
Буде сонечко сіяти, будем ми гостей стрічати,
Щоб лунала пісня голосна.

Приспів.

3. Українцем я зовуся, Україною горжуся,
Хай вона неначе сад цвіте,
Україно, рідна нене, ти одна така у мене,
І немає кращої ніде.

Приспів.

qr.orioncentr.com.ua/DqGGm

Захопливих і веселих літніх канікул!

Відомості про стан підручника

№	Прізвище та ім'я здобувача / здобувачки освіти	Навчальний рік	Стан підручника		Оцінка
			на початку року	в кінці року	
1					
2					
3					
4					
5					

Навчальне видання

**АРИСТОВА Людмила Сергіївна
ЧЕН Наталія Володимирівна**

МИСТЕЦТВО

**Підручник інтегрованого курсу для 1 класу
закладів загальної середньої освіти**

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Підручник відповідає Державним санітарним нормам і правилам
«Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей»

Головна редакторка *І. В. Красуцька*
Редакторки *С. В. Корбут, Т. М. Гревцева*
Головна художниця *І. П. Медведовська*
Художня редакторка *І. П. Медведовська*
Технічний редактор *Е. А. Авраменко*
Коректорка *О. В. Должикова*

Художниці *Каріна Фролова-Чередняк, Оксана Шуклінова*

Нотний додаток — *Ірина Палкіна*,
кандидат мистецтвознавства, викладач вищої категорії
Комунального мистецького навчального закладу
дитячої музичної школи № 27 (м. Київ)

Ілюстрації з вільних джерел Інтернету та фотобанку *Shutterstock*.

*Бренди та ресурси зображуються лише з освітньою метою
та не є закликком для їх купівлі / відвідування*

Формат 70×100 ¹/₁₆. Ум. друк. арк. 13,0 + 0,324 форзац.

Обл.-вид. арк. 11,00 + 0,3 форзац.

Зам. №

Тираж 46 092 пр.

ТОВ «Український освітянський видавничий центр “Оріон”»

Свідоцтво «Про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції»

Серія ДК № 4918 від 17.06.2015 р.

Адреса видавництва: 03061, м. Київ, вул. Миколи Шепелева, 2

Віддруковано у ТОВ «КОНВІ ПРІНТ».

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 6115, від 29.03.2018 р.
03680, м. Київ, вул. Антона Цедіка, 12

Порт веселих мюзиклів

Ляльковий театр

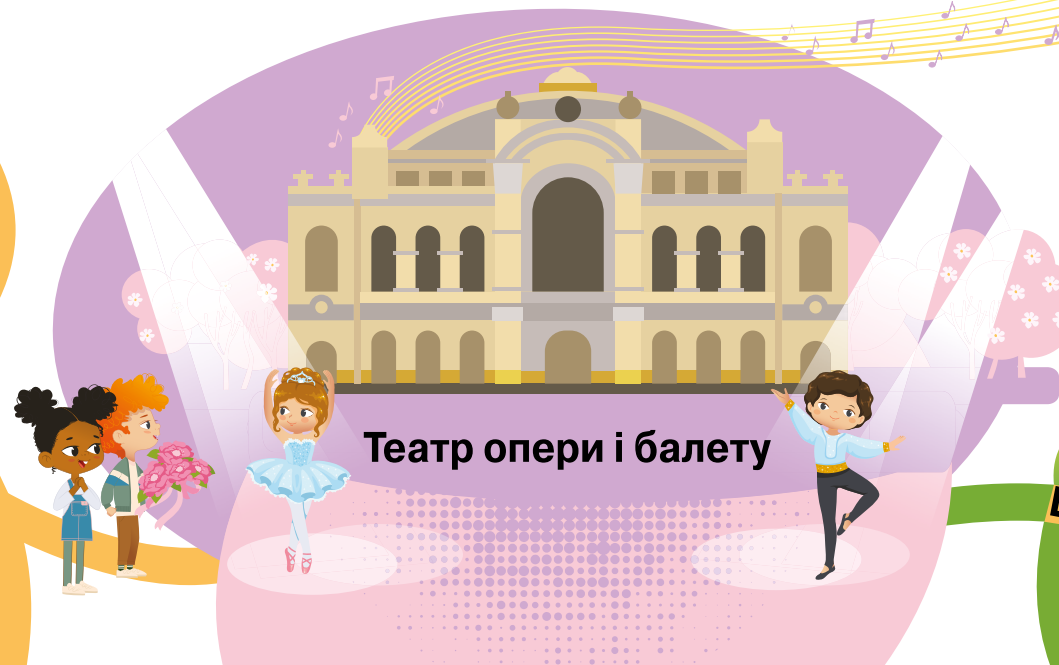
Концертна зала

Місто казкових пригод і розваг

Площа танців

Театр опери і балету

Щаслива стежка літніх вражень